

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indlæg H

Nørre Ørslev Ungdomsskole

1987

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Nørre Ørslev Ungdomsskole

Årsskrift 1987

Central-Trykkeriet, Nykøbing F. 4/8

Årsskrift 1987

Dette årsskrift er et godt eksempel på de ændringer, der sker – og fortsat vil ske – på Nørre Ørslev Ungdomsskole.

Med al respekt for skolens mangeårige virke vil det ikke kunne undgås, at der med nye folk ved roret nu og i fremtiden sker justeringer og ændringer i den daglige skolevirksomhed.

Det vil uden tvivl både komme til at dreje sig om form og indhold. Til alle tider vil disse ændringer dog være underlagt de værdier, der gennem årene fundamentalt har præget skolen.

Vi, der er sat til at lede skolen, er ikke novicer på efterskoleområdet. Vi kommer med en ballast på 17 år – gennemlevet på 2 andre efterskoler.

Vi møder ikke op med epokegørende ændringer i hverdagen eller i den måde, den er organiseret på. Alligevel har vi da nogle intentioner med at ville lægge vores sjæl i arbejdet – det ville da være mærkeligt andet!

Vi vil gerne stå for en skole, hvor eleverne modtager en grundig og alsidig undervisning kombineret med, at skoleopholdet skal blive en oplevelse i samvær og fællesskab. Gennem dette skulle de unge gerne udvikle sig som hele og engagerede medmennesker med nogle handleredskaber, som de vil få brug for – og som de vil forstå at bruge!

Naturligvis skal en skole være en tidssvarende og levende organisme – derfor skal der også ske en videreudvikling, så stedet aldrig stagnerer. Dette vil vi målbevidst arbejde for – så skolen til alle tider følger med uden at ligge under for modeluner.

Ikke bare fordi forandring fryder, bør der ske ændringer i noget bestående. En efterskole er ingen ø – derfor må der ske en udvikling i forhold til samfundets parallelle udvikling.

Med nænsom hånd – og med skyldig hensyntagen til rødderne bagud – vil skolen videreudvikle sig til at blive en efterskole også for fremtidens unge, der vil stille fremtidens krav.

Årsskriftet blev i indledningen nævnt som et godt eksempel på fremtiden. Formen er på flere områder ændret, men læg vel mærke til, at når skriftet bladres igennem, så vil man nå til den erkendelse, at det stort set er formen – og ikke indholdet – der har undergået større forandringer.

God fornøjelse!

Lise og Knud Brusgaard Nielsen

Velkommen til det nye skoleår

Efter indflytning, kontorarbejde, igangsætning af nye folk i køkkenet, en uge med lærermøder osv., var alle, søndag den 16. august 1987, parate til at modtage det nye hold elever. Det følgende var velkomsthilsenen til elever og forældre – samlet om kaffebordene i gymnastiksalen.

Netop i disse dage starter mere end 14.000 unge mellem 14 og 18 år et efterskoleophold på en af de 192 ungdoms- og efterskoler landet over.

Mon ikke de fleste møder op med ret store forventninger til, hvad der skal ske.

Mange af jer 59, som har valgt, at Nørre Ørslev Ungdomsskole skal være jeres efterskole for det kommende skoleår – kender på en eller anden måde til stedet. Gennem søskende, gennem forældre, gennem familie – eller gennem kammerater – er I blevet fortalt om stedet her. I har sikkert både hørt godt og skidt om skolen – men jeg er sikker på, at I har hørt mest positivt gennem de beretninger om oplevelser, som I er blevet fortalt.

Det vil sikkert også ske for jer, hvis I vil være med. For skoleåret 1987-88 kan kun blive helt godt og uforglemmeligt, hvis I selv ønsker at bidrage til det. Og det er ikke engang nok med at ønske det – I skal også vise det, for at det skal kunne opleves.

Indsats for helheden

Hver gang de olympiske lege starter, er der en åbningshøjtidelighed – en

åbningsceremoni, hvor der altid bliver sagt det samme. Prøv at hør: »Det vigtigste mål i de olympiske lege er ikke at vinde en sejr, det er at yde den bedst mulige indsats. Lige som det største mål i tilværelsen ikke er at kæmpe for at sejre over andre, men at kæmpe for at opnå de bedste resultater.« – Det er også det, der med en omskrivning hedder: »Det er ikke det at vinde – det er det, at få lov til at være med.«

Hvis I hver især, og i samlet trop, er indstillet på at efterleve dette olympiske motto i det kommende skoleår, så kan det ikke gå helt galt. Det gælder nemlig også på Nørre Ørslev Ungdomsskole om i højere grad at gøre en indsats for helheden frem for at koncentrere sig for meget om sig selv. Kun ved en aktiv indsats for det fælles bedste vil alle få et godt udbytte af skoleåret.

Ved de olympiske lege er der samtidig en af deltagerne, der på alle de andres vegne aflægger den olympiske ed, hvorigennem man erklærer, at man er indstillet på at efterleve de olympiske regler. Det skal vi nok forskåne jer for her i dag. Men som før sagt, vil der være mulighed for at vise det i praksis – gentagne gange

gennem skoleåret. Og det er vi også meget mere interesseret i.

Gør det, så godt I kan, så kan vi næsten love jer, at det vil kunne mærkes på os alle sammen.

Nye ansigter

Den første uge har sit helt specielle program. På jeres værelser og på opslagstavlen i forhallen har I kunnet se programmet i hovedpunkter. I starten vil I møde en masse nye og anderledes ting, som I ikke er vant til. Der er meget, der skal læres, før skolen fungerer med så mange nye ansigter. Vi kan kun opfordre jer til at være positive – og ikke give op, selv om det af og til kan virke meget forvirrende. Søg hjælp hos kammerater og hos os lærere – så alle efterhånden får det godt og synes, her er rart at være.

Fold ørerne ud

For kort tid siden fik nok alle et katalog fra en legetøjskæde dumpende ind af postkassen. Her var alt, hvad man kunne ønske sig – specielt i forbindelse med at starte i skolen. På forsiden står to førstegangs-skoleelever med nye flotte skoletasker på ryggen – og begge med en walk-man daskende på rumpen og med ledning til de tilhørende og påsatte hovedtelefoner.

Et er den fare en skoleelev vil være i med hensyn til trafikken på vej til skole, når der er musik i ørerne – noget helt andet er den isolation og tilbagetrækning fra omverdenen det samtidig ikke kan undgå at symboli-

sere – og være. Her lukkes al samtale ude.

Øret og hjernen vænnes fra stilhed, og tankerne sættes i stå. Således kan walk-manden blive et skærmbret mod den ensomhed, hvor tankerne tænkes – og vi hver enkelt når til det, man kunne kalde klarhed over sig selv.

I et skræmmende fremtidssamfund kunne man forestille sig alle mennesker gå rundt med walk-man for ørerne. Sød musik afbrudt af beroligende meddelelser om, at alt er vel, og verden er god. Således kunne disse mennesker bevæge sig uproblematisk rundt i et samfund, hvor et lille mindretal uden walk-man for ørerne træffer alle beslutninger. Afbrydes lyden, ville de med ét stå i problemernes verden – uden at ane, hvad de skulle gøre.

Så galt går det nok ikke. Vi vil i hvert fad gøre meget for at få pillet hovedtelefonerne af jeres ører, hvis I møder op her i den tro, at det er bedst at lulle sig ind i sød musik.

Hvis man vil opbygge sit eget liv – og derudover være med til at bestemme på de områder af samfundet, man har mulighed for, så er det en rigtig dårlig idé at gå igennem tilværelsen – specielt her i jeres ungdomsår – med walk-man for ørerne.

Nu skal I jo ikke tage det med walk-manden for bogstaveligt, men mere som et billede på, at vi her på stedet har nogle ønsker om at give jer udfordringer og sætte jer i bevægelse – så I aldrig går i stå – og så I rent faktisk ikke drømmer om at lulle jer ind i en walk-man-tilværelse, men ønsker at være med, hvor det sker!

Vi håber, det skal lykkes!

Knud Brusgaard Nielsen

Efterskolen – principper og traditioner

Når der overhovedet er en speciel lov om efterskolevirksomhed, hænger det sammen med, at staten yder et betragteligt tilskud til skolernes drift. Bestemmelserne er beskrevet i lov af 4. juni 1970 om folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler – altså en fælles lov for disse frie kostskoleformer.

Efterskolen skal ifølge denne lov tilbyde unge mellem 14 og 18 år en almindelig undervisning. De kan inden for denne almindelige undervisning give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads, og de kan forberede eleverne til at deltage i folkeskolens afgangsprøver og folkeskolens udvidede afgangsprøver.

Langt de fleste efterskoler tilbyder afgangsprøver i lighed med, hvad disse elever kunne have opnået i folkeskolen – men enkelte efterskoler holder den frie skoles traditionelle prøvefrie fane højt ved netop ikke at tilbyde prøver overhovedet.

Fuldgyldigt alternativ

Prøverne i efterskolen er dog ikke mere end 20 år gamle. I 1967 fik efterskolen en lov, som muliggjorde indførelsen af prøverne. Igen i 1975 skete der en udvidelse af de mulige prøver, idet den nye folkeskolelovs prøvebestemmelser blev direkte overført til efterskolen som en mulighed.

Efter 1975 har efterskolen været et fuldgyldigt alternativ til folkeskolens ældste årgange. Ikke mindst

denne mulighed gav efterskolerne yderligere vind i sejlene. Fra 1967 og til i dag er der således blevet dobbelt så mange efterskoler.

Efterskolen som kostskole

En væsentlig fællesbestemmelse for de fire frie kostskoleformer i samme lov er, at de skal indrettes som kostskoler. Selv om der er tale om kostskoler, kan der dog optages enkelte hjemmeboende elever, men i disse tilfælde skal eleverne deltage i både undervisning og samvær.

Denne bestemmelse efterlevs til fulde af efterskolerne, som kun har enkelte hjemmeboende elever samlet omkring ganske få skoler. For de andre frie kostskoleformer er det noget anderledes. På husholdningsskolerne er der tale om, at omkring 30-40% af eleverne er dag-elever – og på højskoleområdet tales der aktuelt om at nedprioritere kostskoleomstændigheden for at få flere elever.

Så sent som i 1986 drøftedes det i efterskolekredse, at man egentlig lægger så meget vægt på hele kostskolesiden af vores virksomhed, at man godt kunne tænke sig at få fjer-

net den mulighed, der for øjeblikket eksisterer for at kunne oprette skoler uden elevboligafsnit.

Efterskolens kostskolehverdag er bygget op omkring uger, hvor weekenderne også indgår. Det betyder, at kurserne er afmålt af et antal uger, som regel 40. Eleverne har altså mulighed for at være på skolen op mod 280 døgn i løbet af et skoleår. En ganske betragtelig periode, især hvis man tillader sig at sammenligne den med det normale skolesystems 200 skoledage med sine 6-7 timer om dagen.

Efterskolerne arbejder for at styrke kostskolevirksomheden, da det er et aktiv, der bør plejes og passes. Gennem kurser og konferencer udveksles der ideer, og der gives inspiration til det daglige i den pædagogiske virksomhed i forbindelse med kostskoleformen. Der er

ingen tvivl om, at kostskolehverdagen kunne udnyttes endnu mere, end den for øjeblikket bliver, men det er også sikkert, at der i fremtiden vil blive mobiliseret endnu mere fantasi på dette område.

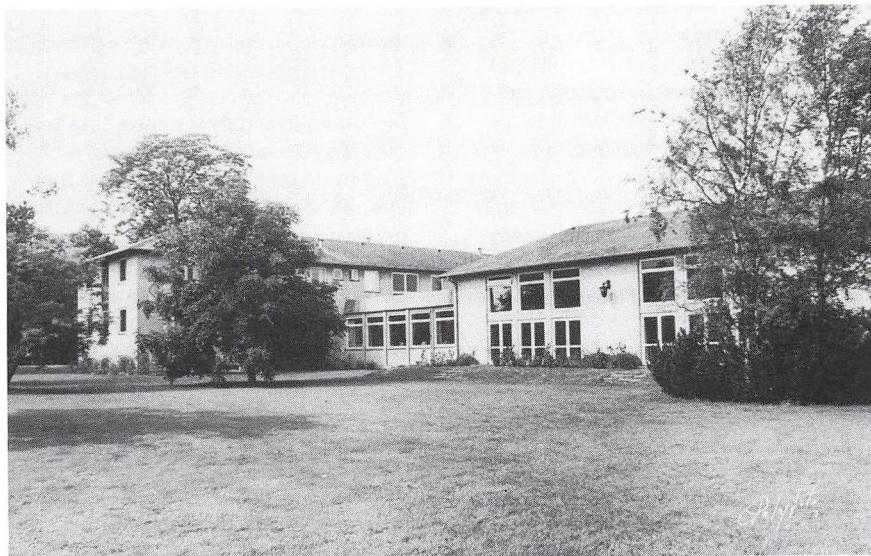
Ved forespørgsler hos tidligere elever er det aldeles entydigt, at kostskolemiljøet fremhæves på bekostning af det faglige udbytte.

Efterskolernes styreform og godkendelse

Det grundlæggende princip i en efterskole er, at den er opbygget som en selvstændig pædagogisk, administrativ og økonomisk enhed. Baggrunden for skolens virksomhed og eksistens er en kreds af mennesker, der har fundet sammen om at drive en sådan skole.

Denne kreds kan organisere sig på forskellig vis – oftest som en foreningslignende skolekreds og altid som en selvejende institution. Institutionens vedtægter indeholder reglerne for organisationen og også en beskrivelse af det formål, der ligger til grund for skolens virksomhed. Dette formål fastsættes fuldstændigt frit og uafhængigt i forhold til staten – og også hvordan denne formålsbestemmelse skal omsættes i hverdagen.

En efterskoles godkendelse koncentrerer sig om nogle ganske få formalia, som skal være i orden:

1. Man vil fra statens side sikre sig, at skolens vedtægter er i orden og ikke strider mod lovgivningen. Derfor skal de godkendes.
2. Man vil sikre sig, at skolen ledes forsvarligt. Derfor skal forstanderen – som den eneste – godkendes.
3. Man vil sikre sig, at skolerne udfolder deres virksomhed i egnede lokaler. Derfor skal lokaler og udstyr godkendes.
4. Man vil sikre sig en vis indsigt i skolens kursustilbud for at vurdere, om skolen opfylder lovens krav om at give en almindannende undervisning – og i forlængelse heraf ønsker man også at se den plan, som forstanderen som ansvarlig pædagogisk leder har lagt for den daglige undervisning. Derfor skal skolens kursus- og undervisningsplan godkendes.

Efterskolernes almindannende undervisning

Der kan ikke findes en udførlig beskrivelse af udtrykket »almindannende

undervisning«. Udtrykket er derfor i almindelig opfattelse ganske upræcist. Derfor er det overladt den enkelte skole med sig selv at afgøre, hvilke aktiviteter, der skal iværksættes, for at en efterskole kan siges at give en almindannende undervisning.

Kravet om at give en almindannende undervisning vil givetvis være opfyldt, hvis man tilbyder en undervisning i de almindelige skolefag, som man kender fra folkeskolen, men der er blot i loven intet krav om, at det netop er disse fag og denne linje fra det etablerede uddannelsesmønster, der skal følges, – ja, det ligger vel ligefrem som en undertone i lovgivningen, at efterskolerne skal udnytte de muligheder, de har, for at tilbyde noget, der er »anderledes«, så ikke alene kostskoleformen adskiller efterskolen fra det offentlige uddannelsessystem.

Personlighederne dannes

Netop i den alder, som er efterskoleelevernes, sker der en vældig udvikling af de menneskelige karakteregenskaber, hvor igennem personlighederne dannes. Efterskolerne kan ikke undgå at blive en hjælp i denne overgang til voksentilværelsen. I kraft af efterskolens status som heltidsskole, har den i sig indbygget nogle fortrin, som betyder uendeligt meget – og som man skal være sig bevidst.

Hvad efterskolen så skal satse på af de forskellige muligheder for at opfylde kravet om almindannende undervisning, kan der selvsagt ikke

siges noget generelt om, men der er ingen tvivl om, at hvad enten man vil det eller ej, så har den måde, man laver sin skolevirksomhed på, en voldsom indflydelse på de unges helt personlige udvikling.

Historisk tilbageblik

Efterskolen som skoleform rækker godt hundrede år tilbage. I 1879 blev der på Mors i tilknytning til Galtrup Højskole oprettet en afdeling for unge mænd i efterskolealderen. Denne skole betragtes derfor som den første egentlige efterskole i Danmark.

I perioden indtil 1920 blev der oprettet en række skoler langs den daværende Kongeå-grænse mellem Danmark og Tyskland. De dansk-

sindede syd for grænsen sendte deres unge til disse skoler, for at de kunne få en dansksindet opdragelse og undervisning. Af naturlige årsager blev disse skoler kostskoler – og de eksisterer endnu som almindelige efterskoler.

Det var tidligere ikke et krav, at skolerne skulle indrettes som kostskoler, men det blev ganske almindeligt, fordi flertallet af elever havde så langt hjem, at det var en praktisk måde at indrette sig på.

De personer, der tog initiativ til at oprette efterskoler i de første mange årtier, var fra de samme kredse, som i stort tal oprettede friskoler og folkehøjskoler landet over. De blev drevet frem af trangen til frihed i opdragelsesmæssige spørgsmål – og i den forbindelse også til frihed i religiøse og politiske sammenhænge.

Smidig i forhold til omverdenen

Siden 1920'erne er efterskolerne vokset stille og roligt. Skolerne er blevet flere, de økonomiske muligheder for skolerne og deres elever er blevet bedre, skolernes tag i befolkningen har bredt sig fra landbefolkningen til også at omfatte bybefolkningen, og skolernes pædagogiske hverdag har udviklet sig fra at omfatte ret korte kurser på op til 5 måneder til at være kurser med en varighed på 10 måneder. Denne udvikling er selvfølgelig ikke sket isoleret på efterskolerne, men har været i nøje overensstemmelse med den udvikling, der i øvrig er sket i samfundets skole- og uddannelsesmønstre.

Efterskolen har altid været smidig i forhold til omverdenen. Nogen vil

kalde det at gøre en dyd af nødvendighed – og efterskolens historiske udvikling er naturligvis ikke entydigt at opfatte. Sikkert er det i alle tilfælde, at efterskolens 192 skoler med deres mere end 14.500 elever er et vidnesbyrd om en kvantitativ fremgang, som ikke havde været mulig uden et kvalitativt indhold af en vis størrelse.

Efterskolen i dag

Skolerne bygger nu som altid på et idégrundlag, som alene bestemmes af kredsen bag skolen. Dette idégrundlag kan være af kirkelig art. Alle retninger inden for folkekirken har sat deres præg på efterskolebilledet. Først og fremmest må de grundtvigske skoler nævnes som den største og ældste del af skolegruppen.

Kredse med baggrund i Indre Mission har også oprettet en stor gruppe skoler – og der oprettes stadig både grundtvigske og indre missionske skoler. Også kirkelige retninger uden for folkekirken har deres skoler. Således har f.eks. adventistsamfundet, pinsebevægelsen, den apostolske kirke, baptisterne og missionsforbundet deres skoler.

Der er skoler, der er oprettet på et politisk betonet idégrundlag – og forskellige pædagogiske strømninger er også repræsenteret med egne efterskoler.

Skolernes dagligdag og hele virksomhed er i allerhøjeste grad forskellig. Nogle skoler tager udgangspunkt i praktiske problemer og forsøger at lade undervisningen være en kombination af teoretisk og praktisk virksomhed. Andre skoler har valgt at lægge sig ganske tæt op ad folkeskolen. Andre igen forsøger sig med en mere højskolepræget undervisning, hvor oplevelserne har første-prioriteten. Hvad man derudover kan nå at bibringe eleverne i form af

»gode og nyttige egenskaber«, tager man med, men det er oplevelserne og livsoplysningen, der er det centrale.

En del skoler benytter sig af at kunne give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads. Der er således idrætsefterskoler, en biologiefterskole, en musikerefterskole, en skakefterskole, maritime efterskoler osv.

Et broget billede

Alt i alt er efterskolebilledet således nøjagtigt så broget et billede, som det danske samfund. Med den store og brogede mangfoldighed efterskolen udgør, har den derfor også en stor og bred forståelse i befolkningen. Ved de tilfælde, hvor der har været debat om bl.a. efterskolens forhold i Folketinget, har der lydt en stor og politisk bred støtte til skoleformen.

Knud Brusgaard Nielsen

Årets gang

Året 1987 vil gå over i Nørre Ørslev Ungdomsskoles historie. For det år skete der et forstanderskifte. Dette behøver i sig selv ikke at betyde så meget, men alligevel vil mange ting blive husket ved hjælp af denne begivenhed. Men betydningsfuldt var det naturligvis for de direkte implicerede, de gamle som gik, og de nye som kom. For dem var det jo et nyt afsnit af deres tilværelse, der begyndte.

Derfor kan man forstå, at Kirsten og jeg var en hel del optaget af denne begivenhed. Og det mærker jeg nu, hvor jeg skal skrive om årets gang i skoleåret 1986-87. Dette, at vi skulle tage beslutningen om at fratræde den stilling, vi havde beklædt i næsten 30 år, optog en så stor del af vores dagligdag, at den i dag overskygger det rent skolemæssige i mine erindringer. Men vi var naturligvis også dette år alle på stedet meget optaget af modtagelsen af det nye elevhold. Det er jo altid meget spændende. At det er det for eleverne, er jo ganske naturligt, men det er det sandelig også for os andre. Vi har, de fleste af os, været med til at modtage mange elevhold. Situationen er den samme, men med nye mennesker er den altid spændende hvert år – vel fordi et møde mellem mennesker altid er spændende.

Den første uge

Vi søger altid at gøre de første dage så afvekslende som muligt. Vi må igennem de forskellige prøver for at få

holdinddelingen klar. Og det er ikke særligt morsomt. Men ved siden af er der mulighed for at være sammen ved forskellige arrangementer, der netop tager sigte på, at vi skal have mulighed for at lære hinanden at kende. En af de efterhånden faste traditioner er en lang strandtur. Vi starter ved Generalens Lysthus ved Corselitze, hvortil vi bliver kørt, og herfra går vi så langs stranden til Marielyst, hvor vi så igen bliver hentet. Ca. midtvejs er der serveringspause. I år var det ved Dorrit Kellers forældres sommerhus ved Elkenøre. Det var meget kærkomment. På en sådan tur er der god lejlighed til at få fortalt og få at vide, hvem man er. Samtidig med at man nyder den dejlige natur og det gode vejr. Det er nemlig altid godt vejr den dag.

Den rolige rytme

I løbet af ikke ret mange dage kom vi ind i den rolige rytme, som skal danne rammen om det, der skal nås året igennem. Og der skal jo helst nås meget. Et år, i netop den ungdomsperiode, er såre vigtig. For da er det, man træder ud af barndommen og ind i det næste livsafsnit, ungdommen. Det er meget vigtigt, hvordan denne overgang sker. Man begynder at frigøre sig fra forældrene, gøre sig fri af nogle bånd, som man nu skal kunne begynde at klare sig foruden. Og kan man det? Hvad vælger man, hvad bruger man sin frihed til, hvordan udnytter man sine muligheder. Alt dette skal man lære at tage stil-

ling til netop i de første ungdomsår. I løbet af et efterskoleophold skal dette helst gå op for de unge. Den første betingelse er jo, at man bliver gjort bevidst om den situation, man er i, så man erkender problematikken. Først da kan man foretage et valg.

Jeg tror ikke, det er for meget sagt, at der aldrig tidligere har været så mange muligheder for unge. Men, vel at mærke, såvel dårlige som gode muligheder. At få vore elever til at forstå dette, er måske det allervigtigste formål for vore skoler. Herudover må skolen naturligvis gøre, hvad den kan for at hjælpe de unge til de kundskaber, de må være i besiddelse af, for at kunne klare sig i det moderne samfund. – Jo, jeg må gentage, der er meget, der skal nås.

Vi havde også i år elevdag først i oktober. Jette Holtze og Hans Ly-

becker beskrev forløbet i sidste årsskrift og gjorde det ganske fortrinligt, såvel direkte som indirekte, så man tydeligt fornemmede dagens gode stemning. Eleverdage er gode dage. Der bliver snakket meget, og vi, der kender alle, må hvert år konstatere, at der er alt for mange, vi kun lige fik hilst på.

Så går det mod jul

Først i december var vi på en københavneretur, der gik om ad Roskilde. Her så vi Vikingskibene og Domkirken. Begge dele blev behørigt beundret. I København delte vi os i grupper. Af de ting, vi så, kan nævnes Rådhuset, Folketinget, Nationalmuseet og en kunstudstilling. Man fulgte sine interesser. Sidst på efter-

middagen var der strøgtur. Der var juleudstilling, så der var nok at se på.

Op under jul har der, så længe nogen kan huske, været julemøde her på skolen. Det er et festligt arrangement. Der bages, der bindes adventskranse og der pyntes op. Og der kommer mange mennesker. Mange har det som fast tradition, at de skal hen på Ungdomsskolen den aften, ja, nogen siger stadigvæk Højskolen. Dette er meget glædeligt. Det er med til at holde forbindelsen vedlige med mange forældre. Man kan ligefrem henfalde til at blive helt rørt, når man hilser på og siger velkommen. Jo, vi har haft og har stadig noget sammen, og det er rart, det bliver holdt vedlige, for det er noget værdifuldt. Er det mon fordi jeg er ved at blive ældre, at jeg gribes af sådanne tanker. Eller er det fordi, man med

alderen bliver mere klar over, hvad der er værdifuldt.

Ved julemødet i år var det pastor Djuraas fra Idestrup, der talte og læste op, og herved, sammen med nogle af eleverne og lærerne, der spillede og sang, medvirkede til at aftenen blev den gode optakt til julen, som man forventede.

Vi fulgte også i år traditionen med at invitere forældrene på morgenkaffe den dag, eleverne tager på juleferie. Mange efterkom indbydelsen. På det tidspunkt har julen allerede så meget tag i os, at dens mildhed og forventning tydeligt er med til at skabe den gode og hyggelige stemning, der altid kendetegner denne formiddag. Men der blev også tid til mangan god snak, og dermed opfyldtes en meget væsentlig mening med invitationen. – Ja, for nu er der noget

at snakke om, jeg vil endda sige, samtale om. Nu er der gået så lang tid af skoleåret, at et gensidigt kendskab er etableret. Nu er der noget at bygge et fællesskab op om. – Jeg havde indtryk af, at muligheden herfor også blev udnyttet.

Vores egen juleafslutning

Aftenen før havde vi vores egen juleafslutning. Det blev også en god aften. Fælles forberedelser, pyntede borde og god mad er altid et godt udgangspunkt. I aftenens løb var der forskellige indslag fra såvel lærere som elever, der var med til at skabe en god fællesstemning. De sidste år har det været mit job at afslutte aftenen. Som bekendt er det forstanderens pligt ind imellem at sige alvorsord. Her ved juletid har jeg altid syntes, det var værd at minde om, at nu er næsten halvdelen af skoleopholdet passeret. Det gjorde jeg også denne aften. »Er der sket noget,« spurgte jeg. »Kendes det på jer, at I er blevet mere voksne. Kan jeres forældre mærke på jer, at jeres horisont er blevet udvidet. Kan de mærke, at I ikke længere er børn, der kun skal modtage. Begynder I at give jeres del til fællesskabet derhjemme. Kan de dér begynde at regne med jer som ligemænd, der ta'r sin del af arbejdet, f.eks. i de juleforberedelser I nu skal hjem til. Forholder det sig sådan?«

»Hvis det gør,« sluttede jeg, »vil jeres forældre glæde sig. Og I vil selv føle den største glæde.«

Sådan sluttede aftenen, og jeg håbede, at mine ord måtte blive forstået.

Elevernes fremtidstanker

Når først vi kommer så langt, at vi er kommet ind i det nye år, er det som om tiden begynder at gå hurtigere. Allerede i januar må eleverne begynde at tænke på det næste år, for allerede sidst i februar skal man have bestemt, hvilken skole man skal søge ind på efter opholdet her. For det er blevet sådan, at de fleste skal videre ad den vej. Sådan har samfundet udviklet sig, at dets unge må igennem en lang skolegang for at gøre sig håb om at klare de krav, der stilles. Derfor bliver der naturligvis snakket meget om erhvervsvejledning i årets første måneder, og midt i februar var eleverne i erhvervspraktik.

Gæster på skolen

I februar havde vi også en foredragsaften på skolen. Den var arrangeret sammen med Horreby Aftenhøjskole. Foredragsholderen var fhv. leder af flygtningehjælpen i Storstrøms amt, Niels Jørgensen, Nørre Alslev. Vi fik en spændende beretning om dette meget krævende arbejde. Hørte om det vældige nervepres de fremmede lever under som asylsøger her i landet. Frygten for de derhjemme og uvisheden om fremtiden, var et nervepres, som mange bukkede under for. Begrebet bekvemmelighedsflygtninge kendte Niels Jørgensen ikke til. Mange af tilhørerne fik en anden holdning til den meget omdiskuterede flygtningeproblematik.

I marts havde vi også en foredragsaften. Denne gang sammen med Kirkeligt Samfund. Her var det sko-

lens lærerpar Grethe og Per Hammer, der holdt foredrag og viste lysbilleder fra deres arbejde som ulandsfrivillige i Kenya. Vi fik også her en udmærket beretning om en verden, der ligger langt fra og er helt anderledes end den, der er vores.

I samme måned havde vi en forældredag. Der var alle sejl sat til, for at dagen kunne blive vellykket for såvel vore gæster som for os selv. Dagen blev vellykket. Vi havde taget de gamle nordiske guder til hjælp, startede med Heimdal og sluttede med »Mjølner og Misteltenen«, et teaterstykke eleverne fremførte fra scenen. Ind imellem var der sang, musik og gymnastik og forskellige udstillinger, og ikke at forglemme frokost fra et stort flot ta' selv bord i gymnastiksalen.

I ugen efter forældredagen realise-

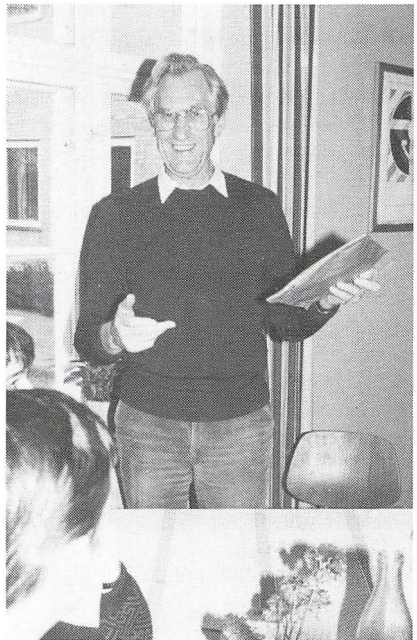
rede vi en idé, vi tidligere havde talt om. Vi inviterede skolens naboer og forskellige venner og bekendte. Eleverne opførte underholdningen endnu engang, og vi bød på kaffe, og derefter afsluttede vi med dans, hvortil Kenneth spillede. Det var en dejlig aften. Det syntes vi selv, og mange af gæsterne har givet udtryk for det siden.

Prøver og udflugter

Kommet så langt, må vi se i øjnene, at der er noget, der hedder prøver. Den første afdeling, de skriftlige, falder allerede først i maj. Derfor måtte vi naturligvis koncentrere os en hel del herom. Da de var vel overstået,

var der lidt tid til de mundtlige prøver skulle finde sted. Og i det tidsrum tog vi en to-dages tur til Midtsjælland og Nordsjælland.

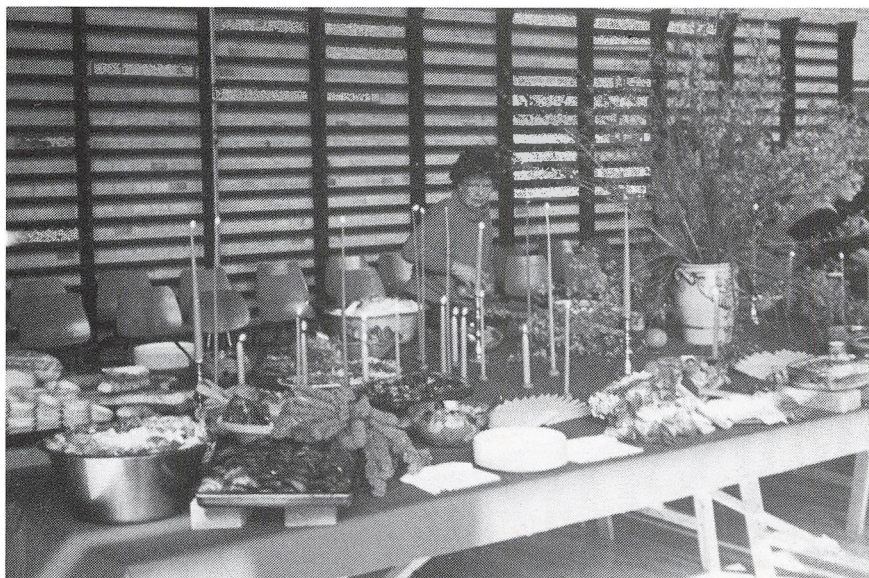
Det første punkt på programmet var Holmegårds Glasværk. Mange af os havde været der før, men man bliver stadigvæk optaget af dette gamle håndværk. Derefter kørte vi til Sorø Ungdomsskole. Her havde vi fået lov til at spise vores mad i skolens spisesal. Vi blev godt modtaget af forstander Helmig, der også fortalte os om skolen. Og vi var naturligvis også rundt og se os om, og vi kunne ikke andet end at beundre denne smukke skole. Sorø Ungdomsskole er som vores egen en tidligere højskole og har ligget lige i udkanten af Sorø. For nogle år siden flyttede skolen imidlertid til en nedlagt kommuneskole i Topshøj nogle kilo-

meter fra Sorø. Her har man siden udvidet og lavet om, og det er blevet til en meget fin skole.

I Sorø så vi naturligvis kirken, og derefter gik vi rundt om Sorø sø. Det er med rette, at Sorø-egnen er blevet kaldt et af landets smukkeste steder.

Fra Sorø kørte vi nordpå til Borrevejlevig Lejrskole, hvor vi skulle være om natten. Vi kunne have ønsket os bedre vejr, men ellers var alting udmærket. Naturen omkring lejren, selve lejren og lejrledelsen kunne vi ikke andet end være godt tilfreds med. Var der nogen, der ikke fik sovet så meget, så var det selvfølgelig.

Næste dag kørte vi længere nordpå til Hillerød. Men på vejen herop gjorde vi holdt i Hørsholm, hvor vi så Jagt- og Skovbrugsmuseet. Det var meget interessant, og vi kunne godt

have brugt meget mere tid, end der var afsat hertil.

Hovedformålet i Hillerød var naturligvis Frederiksborg Slot. Det må vel nok siges at være det mest imponerende af alle danske slotte. Blot er det så stort, og der er så meget at se på, at man altid bliver træt, inden man når det hele.

Herefter kørte vi direkte hjem. Vi havde haft en god og indholdsrig tur.

Så er det ved at være slut

Så var det de mundtlige prøver, det gjaldt. De fulgte planen fra dag til dag, og resultaterne blev ganske gode.

Derefter var der rengøring og så afslutning. Afslutning for endnu et elevhold. Vi sluttede af på sædvanlig

vis og fulgt af tak for et godt år og gode ønsker for fremtiden drog eleverne afsted.

Også andre end eleverne forlod skolen. Grethe og Per Hammer rejste tilbage til hovedstadsområdet og Erling Christensen til Den frie Lærerskole for at afslutte sin uddannelse. Vi siger dem tak for arbejdet i årets løb.

Også pigerne i køkkenet drog afsted. Det var Jane Kastrop, Heidi Forslund, Heidi Kruse, Charlotte Karlsson og Lena Skovly Larsen. De to sidstnævnte er nu på skole i henholdsvis Sorø og Århus som led i uddannelsen til køkkenledere. Det var en bevæget afsked; nogle af dem havde været på skolen i hele fire år. Så vi var såmænd rørt til tårer alle sammen. Men tak skal de have for arbejdet og samværet.

Afskedsord

Herudover er der så, som nævnt i starten, endnu en afsked at berette om. Det er Kirstens og min afsked med Nørre Ørslev Ungdomsskole. Det berører os naturligvis dybt at sige farvel til det sted, der har været vores i næsten 30 år, men det gør på ingen måde ondt.

Vi har altid følt det som vores eget, til enhver tid altid vel vidende, at det ikke var det. Men det ansvar og den frihed til at gøre, hvad vi mente var rigtigt, der var overgivet os af skolens bestyrelse gennem de mange år, fik os til at føle sådan. Og det er vel også derfor, vi nu ser tilbage på de mange år med stor taknemlighed. Takken har mange adresser. Et galleri af ansigter passerer revy. Elever, lærere, medlemmer af skolens bestyrelser, og de mange piger, der har været i køkkenet i alle årene, og fru Rasmussen ikke at forglemme. Og de udefra kommende håndværkere og handlende hører også med. Naturligvis har der også været skyer på himlen, men de er langt ude i horisonten, forekommer det mig.

Der har været tre bestyrelsesformænd. Vi har haft et nært samarbejde, og de har været vores gode venner. Og lærerne, det helt fundamentale grundlag i arbejdet, er vi især megen tak skyldig. Privatliv og arbejde glider ud i et, de lyse minder er helt overvejende i tankerne herom.

Mod vores ønske indbød bestyrelsen den 16. juni til en afskedsreception. Det blev en dejlig dag, som vi med glæde tænker tilbage på. Der kom mange mennesker for at sige farvel til os. Vi siger tak derfor, også

for de mange gaver og de pæne ord, der lød ved denne lejlighed.

På den anden side af vejen

Efter mange overvejelser bestemte vi os til at flytte over i Høiershus på den anden side af vejen. Her bor vi nu, og vi synes, vi har fået os indrettet ganske rart. Vi har stadigvæk undervisning på skolen, og det er vi glade for. På den måde er vi stadigvæk med i den interessante del. Alt det administrative, det, der giver det tunge ansvar, har vore efterfølgere overtaget.

Vi ønsker Lise og Knud Brusgård Nielsen al mulig held og lykke i arbejdet, så deres gode intentioner kan opfyldes. Da vil dette sted også blive en god ramme om deres tilværelse.

Og så for sidste gang: Vi ønsker årsskriftets læsere en rigtig glædelig jul – og alt vel i fremtiden.

Kirsten og Knud Holm Pedersen

Det er på mode at ta' på efterskole

I forbindelse med et landsdækkende »Åbent Hus«-arrangement den sidste søndag i september havde vi besøg af NY DAG, som lørdag den 26. september bragte følgende interview med tre af skolens elever.

– Jeg tror, det er ved at komme på mode at tage på efterskole.

Siger Kenneth Grønlund, 16 år. Og den 15-årige Therese Kemp sekunder ham:

– Ja, meget endda.

De to og Brit Larsen, også 15, sidder i biblioteket på Nørre Ørslev Ungdomsskole – den ene af de to efterskoler på Falster – og fortæller, hvorfor de hoppede fra folkeskolen til

efterskolen. Og hvordan det er gået lige på den her efterskole.

Brit og Kenneth hoppede frivilligt. De ville prøve noget andet. Therese fortæller, at det nok mere var forældrenes vilje end hendes, der har ført hende til Nørre Ørslev. Og at hun var temmelig negativt indstillet til det. Men at hun er glad nok for at være her nu.

– Min fætter havde været her og

Britt, Therese og Kenneth.

været glad for det. Så derfor syntes mine forældre, at jeg også skulle gå her.

Den med fætteren er ikke ukendt på Nørre Ørslev Ungdomsskole. Forstanderen Knud Brusgaard regner med, at i hvert fald halvdelen af eleverne har familie, der har gået her tidligere.

Farmor, far, faster ...

Det er denne efterskoles særpræg, at der åbenbart er tradition i en række lolland-falsterske familier – især landbofamilier – for, at man ta'r på Nørre Ørslev Ungdomsskole. Den har 50 år på bagen.

Brit er et supereksemplar af den kategori elever. Hendes farmor, far, faster, fætter og storebror har gået her.

Det er måske nok grunden til, at hun valgte lige præcis Nørre Ørslev. Hjemme fra – og alligevel tæt på hjemmet på Nordfalster. Men hun har en helt bestemt grund til at være taget på efterskole: hun brød sig ikke om den klasse, hun gik i på folkeskolen.

– Det hele var pjat, og ingen gad lave lektier.

Brit har taget 9. klasse på Nørre Ørslev Ungdomsskole og er i gang med 10. klasse. De to andre er kommet her for at gå i 10. klasse.

– Behovet for at komme hjemmefra er større i dag hos unge. At prøve på egen hånd, siger Kenneth, når han skal finde grunde til, at så mange unge ta'r på efterskole i dag. 15.000 fjorten-attenårige.

Therese: – Man modner.

Brit: – Fællesskabet.

Gad ikke – gad godt

Kenneth valgte ikke Nørre Ørslev i første omgang. Han søgte ind på Gunslevholm Idrætsefterskole – Falsters anden og stærkt efterspurgt efterskole. Forgæves. Da han på et tidspunkt fik at vide, at han lå på en 31. plads på ventelisten, gav han op. Han kom ind på Nørre Ørslev, da en anden sprang fra sin plads her. Og han er også glad for at være her.

Kenneth gad ikke lave lektier mere, så derfor søgte han væk fra folkeskolen. Men han fik lyst til lektierne igen. Han valgte selv at tage på efterskole, siger han.

Om journalisten lige er ramlet ind i tre positive særeksemplarer, er svært at få overblik over på et par timer på skolen. Men de beskriver i hvert fald alle tre stemningen på skolen som god. Uden de »bänder« og mobninger, der kan være på en folkeskole.

Det er nok det faktum, at man er sammen hele døgnet, skal omgås hinanden hele dagen, skal samarbejde og få det hele til at glide, der gør det, skyder de på. Man kan ikke bare gå hjem efter skole som i folkeskolen og være ligeglade med hinanden.

Mobbet

Her siger man sin mening og bliver hørt, siger Brit. Therese indskyder, at det gør man også i en god folkeskole, og at der findes gode og dårlige folkeskoler.

– Her skal man forstå hinanden, lytte til hinanden. Der er altid nogen, der kan trøste – hvis du vil trøstes.

Det er der ikke så meget af i folkeskolen.

– Der er mange forskellige grunde til, at folk tager på efterskole. Måske er man blevet mobbet i folkeskolen, fortsætter Brit.

– Lyst til noget andet. Her sker noget, siger Therese. Der plejede at kede sig efter skoletid hjemme.

Efterskolerne er alle kostskoler. Derfor bli'r fritiden også udnyttet, og det er et temmelig overvældende udbud af aktiviteter, de 190 forskellige efterskoler tilbyder sig med.

På Nørre Ørslev Ungdomsskole er det – som på mange andre efterskoler – idræt og værkstedsfag. Dramatik, gymnastik, badminton, metalsløjde, træsløjde, foto. Hver onsdag aften skiftes man i grupper til at lave et fælles arrangement.

Spidsrod

Skolen har mere disciplin, end de har været vant til. Alle skal deltage i rengøring, og lærerne holder øje med, at der er orden på værelserne. Er der ikke ryddet op, bliver man råbt op efter frokost og sendt op for at ordne det. Og det var ikke særlig behageligt i starten at løbe spidsrod gennem spisesalen, fortæller Therese.

Brit har lært noget af rengøringspligten:

– Det er dumt at svine til, når man selv skal gøre rent. I folkeskolen lignede ens klasse noget, der var bombet, når man gik hjem. Og så kunne rengøringsassistenten bare gå i gang.

De accepterer disciplinen som nødvendig for, at skolen kan fungere.

Men et sted trækker de en grænse: hvis man ikke har lavet sine lektier,

bliver man sendt i »det røde klasseværelse« for at lave dem.

– Lærerne kalder det en hjælp. Jeg synes, det er en straf. Det er ikke nødvendigt. Måske godt for nogle – men ikke alle.

Bedre forhold til familien

Brit og Kenneth synes, at det gi'r et bedre forhold til familien hjemme at være væk hjemmefra og komme på besøg. Kenneth:

– Nu glæder man sig til at komme hjem.

– Man holder mere af dem derhjemme – får et bedre forhold til dem, siger Brit.

– Synes du – jeg keder mig, når jeg kommer hjem, siger Therese.

Hun havde en dag en veninde på besøg, som godt ville være blevet på efterskolen. Hun havde været der og set, hvordan det var. Men Therese har også venner, som ikke har, og er levende eksempler på, at efterskolerne har et image at slås med som skolen, hvor man bliver sendt hen, fordi der er problemer med en.

– Jeg har flere penneveninder, og da jeg fortalte dem, at jeg skulle på efterskole, skrev de tilbage og spurgte, hvad jeg dog havde gjort, siden jeg skulle det.

Kenneth: – Det er rigtigt. Kan du ikke enes med dine forældre, kommer du på efterskole – det er sådan, mange ser på efterskoler.

– Ville I anbefale andre at tage på efterskole?

– Ja, hvis man er træt af det, man går i, eller kunne tænke sig at prøve noget nyt. Men man skal undersøge efterskolerne, før man vælger. For der er mange former for efterskoler.

At lære er at ville

At lære er at ville
befri sin ensomhed,
at stå ved åndens kilde
og ydmygt knæle ned,
at spejle sig i tider,
der sov på kildens bund,
mens nye bølger glider
som tegn mod hånd og mund.

At lære er at bøje
sig over livet selv
og fylde sind og øje
med tankens himmelhvælv,
at undres og betages,
når livet kommer nær,
at møde, når det dages,
en større sandhed dér.

At lære er at famle
i mørket, blind og stum,
at sprænge eller samle
sit eget verdensrum,
at vække det, der sover,
og gøre tanken fri,
at se en himmel over
hver drøm, man lever i.

Lad aldrig dine drømme
slå bro til vold og drab.
Lad åndens kilde strømme
mod fredens fællesskab.
At væрге er at bære
sin brynje uden sværd,
først da vil drømmen være
den største tanke nær.

Halfdan Rasmussen

Halfdan

Nørre Ørslev Ungdomsskole gennem 50 år

Ved en festaften den 3. november blev ungdomsskolens 50 års fødselsdag fejret af 400 fremmødte. Følgende er den beretning, som tidligere forstander K. Holm Pedersen gav om skolens første 50 år som ungdomsskole.

Jeg er blevet bedt om at give et rids af skolens historie i de sidste 50 år, hvilket jo er skolens tid som efterskole.

Og det gør jeg naturligvis gerne. På en måde er det en let opgave – og på en anden måde en svær opgave.

Let, hvis jeg vil nøjes med at omtale de ting, som øjet kan se, med andre ord fortælle om den bygningsmæssige udvikling, der har fundet sted.

Svært, hvis jeg også vil vove mig ind på, hvad der er sket indenfor murene. – Det er sværere at gøre rede for, men det er til gengæld umådeligt mere interessant.

Det tidsrum, det drejer sig om, er jo intet mindre end det 50-år, der er sket mest i menneskehedens historie overhovedet.

Aldrig nogensinde tidligere har menneskene i et så kort tidsrum nået så meget. Aldrig tidligere har mennesket nået at få så mange muligheder inden for rækkevidde. Man kan også sige, aldrig før har mennesket nået så megen frihed. Mange, mange ting, der før var holdt på plads af nødvendighedens lov er i dette tidsafsnit kommet til menneskets rådighed, til fri disposition. Men man kan også sige, at de vanskeligheder, mennesket vander sig i i øjeblikket,

er vanskelighederne ved at forvalte den indvundne frihed.

Vi kan sikkert blive enige om, at vi endnu ikke har lært at være frigjort fra nødvendighedens lov, endnu ikke lært at forvalte den indvundne frihed.

Spørgsmålet kan så formuleres: Hvad gjorde vi her på stedet i dette vældige tidsrum?

Det kan som sagt kun blive et rids.

Fra højskole til efterskole

For 50 år siden, i 1937, blev Nørre Ørslev Højskole lavet om til efterskole og fik navnet Nørre Ørslev Ungdomsskole. Der er anført flere årsager hertil: for få elever, og de, der kom, var under højskolealderen. Men bag ved dette kan hovedårsagen nok søges i den økonomiske krise vort land var inde i, den krise, der startede med børskrakket i Wall Street i 1929. Et eksempel på, hvordan tidens bølge også ramte disse mure, ligesom den altid vil.

Samtidig skete der et forstanderskifte. Marie og Kristian Gregersen blev afløst af Rigmor og A. Th. Geertsen.

Det var ringe kår, der blev arbejdet under, men alligevel lykkedes det at

få etableret både skolekøkkenundervisning og sløjdundervisning. Og selv da krigen kom og skabte endnu vanskeligere forhold, blev der foretaget en anden udvidelse. I 1943 tilbyggedes den del, hvor der nu er bibliotek. Pengene hertil fik man ind ved at afholde en bazar og ved hjælp fra Knud Højgård Fonden.

Forstanderskifte

I 1957 skete igen et forstanderskifte. Rigmor og A. Th. Geertsen ønskede at fratræde deres stilling, og de blev afløst af Kirsten og jeg.

Samtidig overgik skolen til at være en selvejende institution.

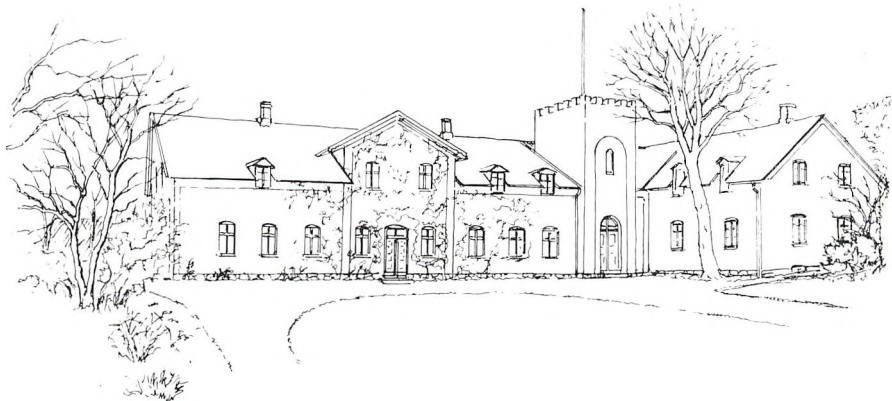
På det tidspunkt forelå der planer til et større byggeri. De fandt efterhånden den blivende form og gik i gang i efteråret 1958. Til jul var gymnastiksalen under tag.

1959 blev den store byggesommer.

Der var næsten ikke plads til eleverne. Den første måned boede vi i feriekolonien ved Tunnerup strand. Velvilligt lånt til os af Frederiksberg skolevæsen. I løbet af denne måned var gymnastiksalen nu blevet færdig, og den måtte vi så tage i brug, i første omgang som både sovesal og skolestue.

Heldigvis var vejret godt den sommer, så vi kunne spise udenfor, altid, forekommer det mig. Det var en stor omgang, med megen besvær, men sandelig også med mange sjove episoder og med mange gode håndværkerbekendtskaber. Heldigvis havde vi kun optaget 30 sommerpiger.

Det var det første byggeri. Siden har der været mange, små og store, ud i alle retninger. Alligevel er der en god samhørighed mellem de forskellige afdelinger. Rækkefølgen, de er kommet i, kan aflæses på de årstal, der er opsat rundt omkring.

Indenfor murene

Men hvad så indenfor murene. Overgangen fra højskole til efterskole betød egentlig ikke så meget, klientellet var det samme.

Men vi ved jo, samfundet forandrede sig.

De unges opvækstvilkår ændredes hermed.

Industrisamfundet krævede mere skolegang.

De forskellige skolelove tog sigte herpå.

Det førte til ændring fra 5 mdr.s skole til 10 mdr.s skole her på stedet.

Et helt skoleår på lige fod med folkeskolen. Og det betød drenge og piger samtidig. Og det førte til indførelse af statskontrollerede prøver.

På lige fod med folkeskolen, også her.

Dette skete efter vældige kampe indenfor efterskoleverdenen.

En tid frygtede man, at der ikke ville blive brug for efterskolen. Frygten viste sig ubegrundet. Tiden har vist, der blev et meget stort behov for disse skoler.

I dag er der lige ved 200 skoler landet over med omtrent 14.000 elever.

Hele denne udvikling har været fulgt op og hjulpet på vej af en meget fin lovgivning, der satte skolerne i stand til den nødvendige udbygning.

Tilskudsloven 1969 medførte meget stor forbedring i skolernes økonomi, og vel at mærke, uden indgreb i skolernes frihed til at køre den linie, de selv ønskede. Det er noget ganske enestående. Og det kan vi være stolte af.

En vigtig beslutning

Alt dette kom naturligvis også denne skole til gode, og vi fik vore muligheder for at udbygge og udvide ligesom andre efterskoler. Og mange skoler fulgte tidens vækstfilosofi og blev større og større. Men da må det bemærkes, at denne skoles bestyrelse bestemte, at Nørre Ørslev Ungdomsskole ikke skulle være en stor skole. Og her mener jeg, man tog en meget

vigtig beslutning. Man viste hermed, at det først og fremmest var det, der tjente den enkelte elev bedst, man tænkte på.

Skolen kan have 58 elever, og det er det antal, man er standset ved. Sådan er det bestemt.

Ja, mangt og meget er forandret. Det kan bekræftes af bl.a. de, der var elever på skolen for 50 år siden.

Men endnu en ting mangler jeg.

Hvad med eleverne? Er de blevet anderledes? Hvordan har børn og unge klaret sig gennem disse ændrede forhold i dette foranderlighedens tidsrum.

Eleverne ændrer sig

Opvækstvilkårene er jo totalt ændrede.

Den såkaldte moderne opdragelse er slået igennem. Det blev ofte til fri opdragelse, måske endda til ingen opdragelse.

Selvfølgelig mærker skolerne det. – Og de stakkels forældre, der nu ikke længere kan drage nytte af nødvendighedens lov, og som måtte forlade det, de tidligere regnede med var god skik og brug, de har det sandelig ikke altid let med at forvalte den frihed og de muligheder, som forandringen har givet. Hvad er frihed? Er det frihed fra noget, eller frihed til noget, eller frihed til at gøre lige hvad man har lyst til. Det er svært med denne frihed.

Vi ved da også, der er dukket ord op, som man ikke kendte tidligere: børneterror, krævementalitet, disciplinkrise og ansvarsløshed.

Det er naturligvis slet ikke alle, der er præget heraf, men dog så

mange, at der må tages alt for meget hensyn hertil.

Naturligvis kender denne skole også alt dette.

Men ofte undrer vi os over, det ikke er værre.

Mange forældre ville korse sig, hvis de hørte, hvad nogle elever byder deres lærere. Der er eksempler på sprog og opførsel, som var ganske utænkelig for 50 år siden.

Men vi lærere ved jo, at det ofte drejer sig om små børn i store kroppe, der har lært at bruge ord, hvis betydning de endnu ikke kender.

Men det frie sprog, som nogle misbruger, åbner dog samtidig op for muligheder, som ikke tidligere var til stede.

Vi har i dag meget større mulighed for at få nær kontakt end tidligere, og det er umådelig vigtigt.

Gensidig frihed

For er der noget, der er vigtigt, er det jo netop at lære at tale sammen i gensidig frihed og ansvarsfuldhed.

Herigennem har vi mulighed for at lære måske det allervigtigste, nemlig at bruge, at forvalte den frihed, som forandringen i tiden har medført.

Men det, vi her taler om, er den overflade, eleverne viser.

Vi, der omgås unge til daglig, ved jo, at det, der ligger under overfladen, jo er det samme, som det altid har været: et menneske, der vil prøve at klare tilværelsen og drømmer om, at livet må lykkes for dem.

Så når alt kommer til alt, er den opgave, skolen har og har haft, slet ikke forandret.

K. Holm Pedersen

Et ægte fællesskab kræver sin køreplan

Og det kan kun eksistere i kraft af en fælles utilstrækkelighedsfølelse, dette at man føler at kunne gøre tingene bedre, siger ægteparret Holm Pedersen, Nørre-Ørslev Ungdomsskole, der i juni tog afsked med sit sidste hold elever før forstanderskiftet. Det efterfølgende er et interview fra Lolland-Falsters Folketidende den 13. juni 1987.

STUBBEKØBING – Efter næsten 30 år og tæt på 2000 elever er den holm'ske epoke slut. Når det nuværende elevhold er sendt videre ud i tilværelsen i dag, benytter forstanderparret Kirsten og Knud Holm Pedersen, Nørre-Ørslev Ungdomsskole, lejligheden til at flytte over vejen og overlade forstanderposten til nye kræfter.

Det betyder dog ikke, at alt vedrørende skolen vil blive omtalt i datid på Nykøbingvej 251, der bliver den fremtidige holm'ske adresse. Både Kirsten og Knud Holm Petersen bevarer kontakten ved også i fremtiden at have nogle timer. Som Knud Holm Petersen siger det: – Hvor jeg dog glæder mig til at kunne koncentrere mig om det at være lærer.

Ikke vanskeligere men anderledes

Efter næsten 30 år i spidsen for noget så forholdsvis specielt som en ungdomsskole er et af de uundgåelige spørgsmål, om det er blevet vanskeligere at drive en skole under kostskolens specielle betingelser med bo-

fællesskab og ansvarlighed over for fællesskabet. Tingene ændrer sig jo hastigt.

Kirsten Holm Pedersen: – Det er nok ikke blevet vanskeligere. Men det er blevet meget anderledes. Vi påvirkes alle af strømningerne i samfundet, og vi er i dag villige til at acceptere, hvad vi ville have afvist for 10 år siden. Dette behøver ikke nødvendigvis at være negativt.

Født ind i den fælles nødvendighed

– Før i tiden blev vi hver især så at sige født ind i den fælles nødvendighed. Den situation, at man i det samfund, man voksede op, var anvist på hinanden. Alle behøvede hinanden, og alle voksede op med en bevidsthed om at have en plads at udfylde. Dette var ikke ubetinget positivt, men det gav det enkelte menneske en tryghed, der havde noget at gøre med identitet og personlig sikkerhed, siger Knud Holm Pedersen.

– Hvad der kan bekymre, er tilværelsen i et samfund, hvor man måske ikke er nødvendig, eller hvor

man ikke føles nødvendig. Vi skal vise de unge tingenes sammenhæng, vi skal bevidstgøre for dem, at de har et ansvar over for helheden.

Ansaret over for helheden

Det er måske ikke så svært, som det lyder. Ved en skoleform som denne går det meget hurtigt op for de unge, at de er nødt til at tage nogle hensyn til hinanden. Når vi færdes 70 mennesker sammen (skolen har plads til 58 elever. Red.), er vi nødt til at have nogle regler, en vis køreplan, siger fru Holm Pedersen, der i 30 år har sørget for det mere praktiske og »husholdningsmæssige« ud over sine undervisningstimer.

– De unge må føle, at når de går ud over den lille firkant, der er dem selv, når deres handlinger har betydning for andre, ja, så har det nogle konsekvenser. Begrebet frihed er noget relativt, hvor den personlige frihed påvirkes af det nødvendige hensyn til fællesskabet. Det er denne skoleform god til at anskueliggøre, tilføjer Knud Holm Pedersen.

Fællesskabets krav til alle

Derfor bliver denne tilpasning, erkendelse af fællesskabets krav, ikke blot noget, man holder op foran eleverne. Det er en ting, som gælder fx køkkenpersonalet på fem – ofte tid-

ligere elever – og det er ikke mindst noget, der gælder lærerkollegiet.

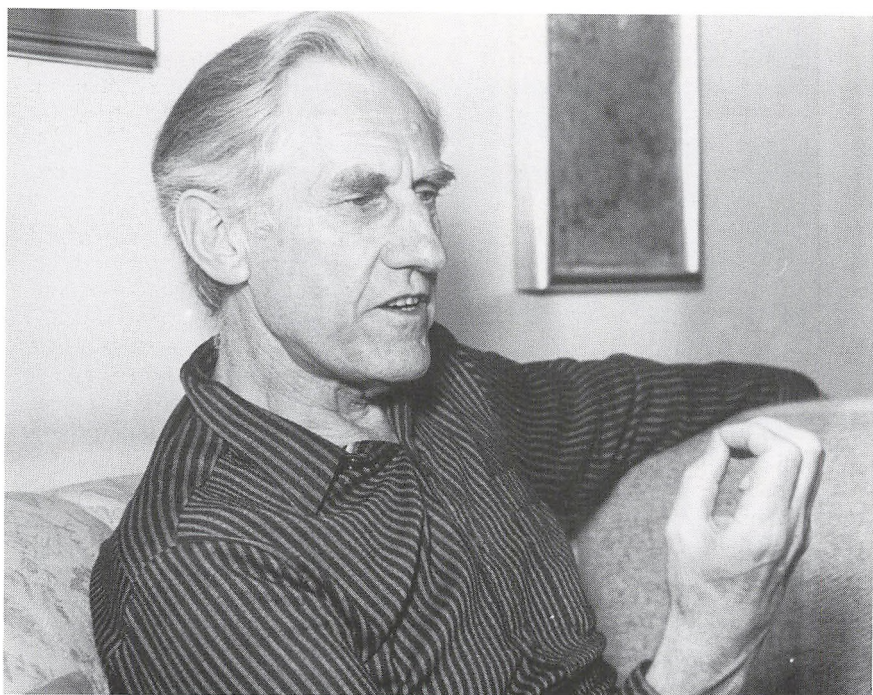
Budskabet fra ægteparret Holm Pedersen er klart nok: – At være lærer et sted som dette er en livsform. Mener man det alvorligt, betyder det, at man underkaster sig nogle vilkår, som er anderledes end fx i folkeskolen. Vi siger ikke, at denne skoleform er bedre end folkeskolen, men den er anderledes, og det er ungdoms- og højskolelærere nødt til at erkende for sig selv. På den anden side er der også så mange positive sider i dette fællesskab, at det afbalancerer de specielle krav, det stiller til folk.

Normer og autoriteter

De 30 år som forstanderpar er historien om store forandringer. Det er historien om ændringer af normer og adfærdsmønstre og om rokken ved nogle af de store værdier. Om autoriteterne fx siger Knud Holm Pedersen det sådan i et nummer af efter-skolernes tidsskrift: »Både i hjem og skole må der være en autoritet, man retter sig efter. Det skal ikke forstås som en brøsig person, man ydmygt bøjer sig for. Nej, det skal forstås som love, der følges som nødvendige reg-

ler i den daglige færdsel . . . I bestræbelserne på at vælge de dårlige autoriteter, der ganske rigtigt undertrykte muligheden for livsudfoldelse, gik de gode autoriteter øjensynlig med i købet. Forklaringen på hvorfor og hvordan, er en lang historie og må søges andet sted. Men faktum er, at i dag råder en anden form for autoritet, der står i vejen for personlig udfoldelse og dermed personlig udvikling. Det er de normer, der hersker i flokken, og som skaber såvel indre som ydre uro«.

Og senere siger han: »Vi samler også unge i flokke på vore skoler, og skal der komme noget godt ud af det, er der noget, der er mere fornødent end andet, og det er lærernes samvær med eleverne. Her er vor skoleforms mulighed for at udrette noget, der kan dæmme op for den skadelige virkning af industrikulturens ophobning af mennesker. I bofællesskabet på skolerne må lærerne hele tiden søge at bryde gruppepres og gruppediktatur, så der bliver mulighed for, at den enkelte kan udfolde sig i tillid og tryghed, så en harmonisk udvikling kan finde sted«, siger han.

Påpege værdier

Ungdomsskolen som begreb er i sit væsen anti-autoritær. Men den er med til at opstille nogle livs-rammer for elever. Som børn lever man jo et enkelt liv, ofte styret af forældrenes og andre autoriteters anvisninger. Men der kommer en tid, hvor den unge skal »bryde« sin egen vej. Kun hvis man er noget i sig selv, er det muligt at være noget for andre, at gå ind som giver og modtager i en større

sammenhæng. Derfor må der være værdier at styre efter. Det er ikke skolens opgave at sige: Dette er vejen. Men det er dens opgave at påpege på værdierne.

De unge skal forstå den verden, de er en del af og vælge deres plads i den ud fra en viden til de grundlæggende sammenhænge. Man skal så at sige vide, »hvad man vil mere end brød og skulespil«. Det er nemlig i sig selv ikke nok, siger Knud Holm Pedersen. Han henviser fx til den måde, mennesket i årtusinder har kæmpet imod naturen. Nu er man på vej til at gøre sig til herre over den – uden at det har betydet noget særligt positivt, og hvor man tydeligvis aflæser folks manglende forpligtelse over for den storhed, vi er en del af. Der er ingen anden vej end oplysning og oplysning.

Vi er ikke trælle, og stavnsbåndet er ophævet, men spørgsmålet er, om vi alligevel er på vej til at blive trælle af gruppe-normerne.

Den fælles utilstrækkelighed

Folkestyret skal karakteriseres ved, at vi har noget at stå sammen om. Men det virkelige fællesskab opstår kun ud fra en fælles utilstrækkelighedsfølelse, mener forstanderparret. Hvis vi alle er fuldstændig overbevist om, at vi »ved bedst selv«, kan der ikke skabes noget ægte fællesskab.

Afskedsord til skolens forstanderpar

Ved en afskedsreception på skolen den 16. juni for Kirsten og Knud Holm Pedersen, hvor mere end 100 gæster var mødt frem, holdt skolens formand følgende tale.

Livet er en gave, livet er en udfordring. Det var det også for Kirsten og Knud Holm Pedersen, da de i eftersommeren 1957 holdt deres indtog her på Nørre Ørslev Ungdomsskole som forstanderpar. Det var en udfordring og en spændende opgave I hermed påtog jer. En opgave som forstanderpar I har løst på en meget fin og eksemplarisk måde. I har forstået i fællesskab at løse de mange opgaver, der har ligget for og derved skabt respekt om jeres navn og person.

Ja, Holm, som forstander har du haft et fantastisk stort pædagogisk ansvar for skolen igennem disse 30 år. Du har forstået det, og du har evnet det. Mange omforandringer og nybygninger til skolen er der blevet foretaget i din forstanderperiode. Også undervisningsmæssigt er der sket store forandringer.

Der blev lavet fællesskole for drenge og piger 1. august 1966.

Der blev indført 9. og 10. klasseprøver i tresserne.

Mange nye fag er taget op i årenes løb, når tiden stillede krav derom.

Du har haft evnen, viljen og inspirationen til at drive og lede skolen frem til i dag, så den ligger i bedste klasse. Du har set det som en hovedopgave at føre den ånd og grundholdning videre, ja, vi kan med rette sige,

den arv, som I overtog ved forstanderskiftet i 1957, hvor du holdt et foredrag under titlen »Fremskridt og fremgang mod hvad?« Grundtonen i det foredrag var en bekræftelse på det, jeg lige har nævnt. I har søgt at føre skolen videre i pagt med tiden.

Ja, Kirsten Holm, du har jo været din mand en fantastisk stor støtte igennem disse mange år. Et stort ansvar har du haft på dine skuldre, først og fremmest køkkenet skal nævnes; her har du været en inspirator for at dygtiggøre de unge, der gik denne vej.

Fine blomsterarrangementer og borddekorationer har du set det som en opgave at lave og hygge op med, men også som lærer har du taget din tøm – men sidst og ikke mindst skal nævnes, at når en elev har været syg, har du måttet være reservemor – eller det, man med rette kan kalde højskolemor.

I årsskriftet 1985 skrev du en artikel om mad- og spisekulturer. Jeg vil lige her fremdrage en sætning fra artiklen, som helt taler for sig selv:

»I denne situation er vi med vores skoleform givet muligheder for daglige fælles oplevelser, hvor alle er interesseret. På tværs af holdklicher får vi nogle berøringsflader. Vi har valgt denne livsform, som det er at være på kostskole – så må vi også

tage konsekvenserne angående spisevaner og bordskikke, så er *eksemplets* magt her, såvel som på alle andre områder, den bedste opdragelse. Vi må vise respekt for hele spisesituationen, for arbejdet forud og for samværet.«

Da jeg læste den artikel, følte jeg, at det var store og værdifulde ord, og det kendetegner billedet af dig, hvor stor vægt du igennem årene har lagt på det kulinariske felt – og som man må have respekt for.

Ja, Kirsten og Knud Holm Pedersen – 30 år er nu gået, mange elevhold har I budt velkommen og sagt farvel til igen. I har haft den glæde, at der gennemgående har været fuldt besat hvert år. I har forstået at knytte en lærerstab til skolen igennem årene, som har forstået fællesskabet og samarbejdets betydning. Dette har bidraget til, at I har givet Nørre Ørslev Ungdomsskole et godt ry i efterskolekredse, men også som egns- og landsdelskole. I har forsøgt at give de unge en inspiration og ballast i deres ophold her, som jo er et springbræt i deres videre færd.

Derfor har forældrene med god samvittighed kunnet sende deres dreng eller pige herover, og I har med glæde kunnet modtage både 1., 2., 3. eller 4. generation, som har været elever her igennem tiderne.

Nok siger vi farvel i dag, men også på gensyn. Da I nu flytter over på den anden side af vejen i »Højers hus«, vil I jo være blandt den kommende lærerstab, og I vil have plads ved den anden side af bordet.

Det glæder os, og vi håber også, I kan finde jer til rette i den rolle. I har jo så meget i jer endnu, så det er rart, at mange unge kan få lov at nyde godt af det. Vore ønsker her i dag for jer skal være, at I må bevare og have et godt helbred, men også at I må få et langt og godt otium.

Med disse ord tak for en god ledelse af vor skole igennem 30 år.

Personligt vil jeg ligeledes have lov at sige tak for godt samarbejde i de år, hvor jeg har været formand.

Hakon Winther

Danskhold »fællesdigter«

Dette er et digt, som ikke bare er skrevet af en person, men af et helt danskhold. Det blev til på den måde, at hver elev i en halv time blev placeret et sted ude i naturen. Alle skulle så skrive deres oplevelser ned og bagefter sætte dem sammen til et digt. Der er så taget nogle små uddrag af alle digtene – og de er kædet sammen til dette digt, som handler om efteråret og de ting, der sker, når sommeren forsvinder og efteråret kommer. Det hele er udarbejdet af Solvejgs danskhold.

På danskholdets vegne.

Lene V. Jørgensen

Efteråret kommer

Jeg sidder på en trappesten en sensommerdag.

Fornemmer verden omkring mig.

Luften er ren.

Jeg kan mærke vinden ta'r i mig.

Her er fred og ro,

man kan næsten høre græsset gro.

En spurv, en due og en bi

flyver lystigt her forbi.

Her er en duft af græs og korn.

Jeg kan høre en mejetærskers horn.

En hund der løber og gør,

den er nok ganske skør.

Alt står der, mens en stille vind
suser gennem de høje træer,
men dog kan den komme ned,
ja, helt ned, hvor jeg sidder så stille.

En solsort sidder i den store blodbøg,
der sidder den ganske stille
og fløjter på sin melodi –
det lyder så smukt.

Længere ude ses en gylden kornmark,
græshopperne kvækker i det fjerne.

Jeg hører vinden ruske i de store birketræer,
hvor skovduen sidder og kurrer,
der er en dejlig duft af efterårsblomster,
jeg føler mig glad og tilfreds med livet.
Jeg har et billed i mit hjerte,
det forestiller en blomst,
en smuk blomst.

Vejret er godt,
luften er ren,
vinden blæser,
bladene danser,
buskene dufter,
det er efterår.

Flagstangen står rank
og skinner blank.
Oven over er der en sky,
forurenet af bly.

Sollys i øjnene,
sollys i sindet,
sollys i gården,
solen vinker på gensyn.

Man kan føle en lidt kold vind,
men solen er der.
Det er sensommer,
det er snart efterår.

Fra skolekredsens generalforsamling

Som et fast punkt på skolekredsens ordinære generalforsamling aflagde formanden beretning om det forløbne år. Han betegnede det som et godt år med gode og stabile elevhold.

Årselevtallet havde været 58, hvilket svarer til tidligere.

I 1986 opførtes en ny lærerbolig. Den er lige op ad skolen, på samme matrikelnummer som en anden af skolens lærerboliger, Schmidts hus. Bestræbelserne for at lærerne bor nær ved skolen er hermed videreført.

Formanden omtalte de forskellige arrangementer, der havde været på skolen i årets løb, og han fremhævede særligt forældredagen, hvor man oplever det samarbejde og fællesskab, der er på skolen.

Forstanderparret siger op

En anden vigtig ting blev omtalt. I november måned modtog bestyrelsen forstanderparret Kirsten og Knud Holm Pedersens opsigelse som forstanderpar med fratræden 31. juli 1987.

Det var med beklagelse, man måtte tage dette til efterretning. Forstanderparret har gennem næsten 30 års virke skabt respekt om deres navn og om skolen, så den har et godt og velrenommeret ry som ungdomsskole og egnesskole. De har også i kraft af et godt lærerkollegium forstået at give skolen holdning.

Kort tid efter viste det sig, at forstanderparret Lise og Knud Brus-

gaard Nielsen fra Flakkebjerg Efterskole var interesseret i eventuelt at overtage stillingen. Et udvalg bestående af medlemmer af bestyrelsen, skolens lærere og forstanderpar, havde en samtale med Lise og Knud Brusgaard Nielsen, hvorefter det blev indstillet til den samlede bestyrelse at mødes med Brusgaard Nielsens.

Nyt forstanderpar antaget

Dette møde blev afholdt den 22. december på skolen. Her redegjorde parret for deres ansøgning og fremhævede nogle af de kvaliteter, som de så i Nørre Ørslev, og som de gerne ville slutte op om. Skolen bygger på et grundtvigsk livssyn og ønsker at vedkende sig slægtsskabet med højskolen. Det kom til udtryk, at denne linje ønskes fortsat. Ud fra denne holdning blev Lise og Knud Brusgaard Nielsen antaget som forstanderpar på Nørre Ørslev Ungdomsskole fra 1. august 1987.

Herudover omtalte formanden en anden vigtig tildragelse i skolens historie. I 1987 er det 50 år siden skolen blev efterskole efter at have været højskole siden 1878. De nærmere omstændigheder vedrørende dette vigtige skridt blev berørt, og

omtalen sluttede med en konstatering af, at det man gjorde dengang, har vist sig at være rigtigt.

Beretningen sluttede med, at formanden takkede forstanderpar og lærere for indsatsen i årets løb.

»I fællesskab har I løftet opgaven, drøftet problemerne, løst dem, og derved gjort hverdagen interessant og spændende.«

Ligeledes takkede formanden bestyrelsen for godt samarbejde i årets løb.

Forstander Knud Holm Pedersen supplerede beretningen med at fortælle om træk fra årets gang. Efter begge beretninger drøftede forsamlingen efterskolens fremtid og de unges muligheder.

Valg til bestyrelsen

I stedet for Allan Pedersen, Asta Jensen og Erik Abel blev indvalgt Jens Lose, Niels Krog Hansen og Kirsten Spohr.

Velkomst

Her i årsskriftet skal der lyde et hjerteligt velkommen til Lise og Knud Brusgaard Nielsen med familie, som holdt deres indtog på Nørre Ørslev Ungdomsskole den 1. august 1987.

Et nyt kapitel begynder i den livsgerning, I har valgt som forstanderpar på Nørre Ørslev Ungdomsskole, lad det også være en udfordring. Det er et spændende job at arbejde med unge mennesker. Lad os håbe, at de unge fortsat vil være modtagelige for det levende ord og de kundskaber, I har mulighed for at give dem sammen med den øvrige lærerstab i samarbejds ånd, i den tid, de er elever på skolen, som jo er et springbræt til deres senere uddannelse samt almindelse.

Med håbet om, at I må finde jer godt til rette i jeres nye hjem, ønsker vi jer held og lykke med jeres fremtidige job – samt mange gode år på skolen.

På bestyrelsens vegne.

Hakon Winther

ELEV MØDE 1988

Lørdag den 8. oktober

kl. 11.00-17.00

VEL MØDT!

Mindeord

Kristine Schmidt

Fru Schmidt døde den 28. august, 93 år gammel.

Ved dette budskab opfyldtes de, der kendte hende, af rige, taknemmelige minder.

Fru Schmidt er borte, men hun vil blive ved med at have en fornem plads i bevidstheden hos os, der har haft med hende at gøre.

Da Kaj Munk havde været på Lolland for at stede sin mor til hvile i den lollandske jord, fortalte han den følgende søndag sin menighed i Vedersø om hende. Han kaldte sin mor for et Guds vidne på jorden. Og at være et guds vidne på jorden vil sige at gøre livet mere dyrebart for andre, siger han. Et sådant menneske var Kaj Munks mor.

Og et sådant menneske var fru Schmidt.

Fru Schmidts barndomshjem er den nordligste gård i Nørre Ørslev sogn mod Lidstrup. Det er en af de første udflyttergårde, og efter udflytningen fik den navnet »Stræbsomhed«.

Det var Kristine Schmidts udgangspunkt og tilholdssted, lige til hun blev gift med M. P. Schmidt.

Hun var dybt involveret i det skole- og kirkeliv, der dengang udfoldede sig netop i Nørre Ørslev. I 1911 var hun elev på Nørre Ørslev Højskole. Hun skrev en interessant artikel herom i skolens årsskrift fra jubilæumsåret 1978. Gymnastikken og andet ungdomsarbejde, der fandt sted på egnen betød også meget for hende. Og hun tog ivrigt del deri.

Da hun ved giftermålet med pastor Schmidt blev nabo til skolen, blev hendes forhold til, hvad der foregik her endnu nærmere.

Da vi kom til Nørre Ørslev Ungdomsskole, var hun blevet ene, men det varede ikke længe, inden vi kom i kontakt med fru Schmidt. Dette elskelige menneske fik sammen med andre gode naboer den største betydning for os. Især for vore børn kom dette forhold til at betyde meget. Vi er meget taknemmelige herfor. Vore børn fik deres daglige gang hos fru Schmidt. Det lille hul i hækken ind til fru »Midt« blev hurtigt stort.

Senere kom en hel del af skolens lærere og unge piger til at bo inde hos fru Schmidt. Og der blev herved skabt forbindelser, der blev holdt vedlige til det sidste.

Og endelig. Da fru Schmidt ønskede at flytte, blev det skolen, der overtog hendes hus. Det er nu en højt værdsat lærerbolig, der står som et fint minde om M. P. Schmidt og Kristine Schmidt, to mennesker, der har betydet meget for skolen.

For os, der først er kommet til i skolens nyere historie, er det naturligvis mindet om fru Schmidt, der er knyttet til stedet. Vi har lært meget af hendes positive livssyn og enestående hjælpsomhed.

Hun vil blive i vores erindring.

Vi har brug for at tænke på hendes fine menneskelige egenskaber.

Kirsten og Knud Holm Pedersen

Erik Roed Hansen

Det var med vemod, vi den 15. august modtog meddelelsen om, at driftsleder Erik Roed Hansen ikke var blandt os mere.

Erik Roed var en mand med mange aktiviteter, så glad for alt, sit hjem, sin familie, sit arbejde på Samodan.

Han levede med i det, der rørte sig i samfundet, og gjorde ikke mindst i sin fritid en stor indsats for det folkelige liv ved idrætten og sporten i Toreby.

Derfor var det naturligt, at han for 12 år siden fik opfordringen til at indtræde i Nørre Ørslev Ungdomsskoles bestyrelse. Målbevidst og interesseret er han gået op i bestyrelsesarbejdet, var ikke bange for at komme med såvel positive som kritiske bemærkninger i de beslutninger, der skulle tages. På den måde gjorde han sit til at fremme skolens ve og vel.

Vi har i bestyrelsen mistet en god ven og bestyrelseskollega. Vore tanker samler sig om hans hjem, fru Gunvor og børn, som har mistet en god mand og far.

Æret være hans minde!

Hakon Winther

Fra elevmødet 1987

Traditionen tro blev der atter afholdt elevmøde den anden lørdag i oktober. To af skolens nuværende elever fortæller om dagen.

Vi blev alle hurtigt gjort opmærksom på den forestående elevdag, men det var først i den sidste uge, forberedelserne rigtig tog fart.

Mandag startede ræset. I år skulle vi vise nogle sketces om det virkelige liv og om det at være ung i Danmark. Problemer opstod og problemer blev løst. Regi, lys og videofolket arbejdede på højtryk, og skuespillerne havde vist også brug for en god fagforening med den arbejdstid. Alt blev optaget på video, og det førte ganske morsomme latterhyl med sig. Ind imellem var der også tid til, at skolens »fænomenale« fodbolmaskine træned. Det medførte adskillige blå mærker samt nogle hidsige udbrud fra temperamentsfulde spillere.

Dagny Rytz holder »foredrag«.

En bordende med 10-års jubilarer.

Selve dagen

Dagen kom, og alle var opfyldt af spænding og nervøsitet. Det var rørende at se gamle elever omfavne hinanden med glæden lysende ud af ansigtet.

Kl. 11 bød skolens forstander Knud Brusgaard Nielsen alle velkommen på sin måde i gymnastiksalen. Det var lidt underligt for ham, da han ikke kendte nogle af de gamle elever. Derefter fik Holm ordet og bød velkommen på sin måde. Årets foredragsholder var Dagny Rytz, som før har været lærer på skolen. Hun talte om sit nuværende arbejde på en idrætshøjskole, og om livet i det hele taget. Ind imellem blev dette festligt

afbrudt af nogle sange. Næste punkt på dagsordenen var Solvejgs gymnastikhold, der for en stund havde smidt alle hæmninger og præsenterede underholdende og anderledes kropsudfoldelse. De var klædt i ens dragter med sorte bukser og hvide bluser, som dog blev udskiftet med en lidt mere festlig påklædning under et nummer til tegnefilmmusik. De lavede også akrobatik, og der blev sat et festligt punktum for deres optræden ved, at hver enkelt gymnast tog en af de gamle elever fra tilskuer-

pladserne i hånden og løb ud af salen med dem.

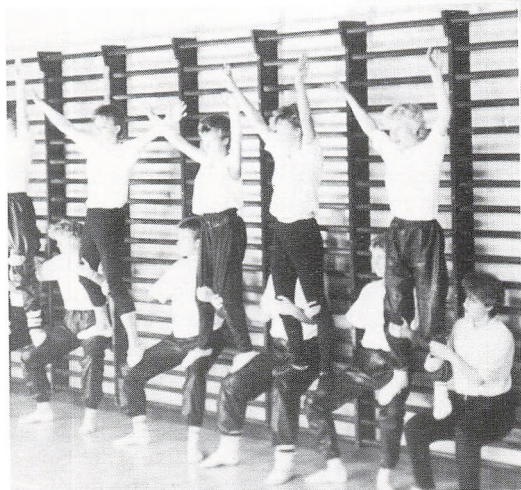

Spisning

Efter dette show var der spisning. Med Lise Brusgaard Nielsen i spidsen havde køkkenet kokkereret flittigt med at lave kold kartoffelsalat, frikadeller og citronfromage, som gæsterne indtog med velbehag. Der blev snakket meget rundt omkring, og alle var glade og tilfredse.

*Gymnastikshow
med hurtig omklædning.*

3 scener fra elevernes underholdning.

Endelig kom det alle havde set hen til med forventning. Kl. 14 skulle det store slag stå. Skolens fænomenale og talentfulde fodboldhold skulle spille mod de gamle elever. Op til dette brag af en kamp havde de talentfulde spillere fra skolen trænet flittigt både med at få udvidet deres ordforråd med hensyn til bandeord og med at spille fodbold. Alt var klappet og klart kl. 14.15: Skolens spillere var på banen, dommeren og hans linievogtere var på banen, tilskuerne var på plads. Det eneste, der manglede, var de gamle elever. Det viste sig, at kun 5 var interesserede, men lidt efter lidt fik de da stillet et hold.

Det blev en utrolig spændende kamp, og efter megen kæmpen frem og tilbage måtte vi desværre erkende et uretfærdigt nederlag på 7-2.

Eleverne underholder

Næste punkt var cabaret. Det var en meget blandet forestilling, der spændte lige fra stilletime og rødstrømper over hundelorte og pop-idoler til klagesang og hjemve. Efter hvert indslag blev cabaretten afbrudt af Kjeldgaards band, der spillede gamle 60'er-kendinge, så hele salen rundede. Skolens elever sang som afslutning »Krigsatt av fiender« – hvorefter Brusgaard takkede alle for deres selskab og en dejlig dag. Alle sang førnævnte sang i smuk »overensstemmelse«, og så listede folk afsted igen, med minderne om deres tid på Nørre Ørslev Ungdomsskole på forreste parket i hukommelsen.

Christina Nielsen og Hanne Jensen

Skolens personale

Forstander:	Knud Brusgaard Nielsen	1987
Lærere:	Kirsten Holm Pedersen	1957
	Knud Pedersen	1965
	Erik Kjelgaard	1977
	Solvejg Østergård	1978
	Karin Christensen	1984
	Dorrit Keller	1986
	Eva Christensen	1987
	Jesper Kristensen	1987
Timelærere:	Knud Holm Pedersen	1957
	Carsten Møller	1979
Husholdningsleder:	Lise Brusgaard Nielsen	1987
Køkken, rengøring:	Tonni Rasmussen	1959
	Sanne Laugesen	1987
	Linda Danielsen	1987
	Birthe Jørgensen	1987
	Jeanette Christensen	1987
Grønne områder, faste anlæg m.v.:	Poul Verner Nielsen	1979
	Eli Hemmingsen	1982
Kontor:	Karen Margrethe Pedersen	1973

Skolens bestyrelse

Formand: Gdr. Hakon Winther, Bækvej 18, Radsted, 4990 Sakskøbing.
Næstformand: Konsulent Arne Høst Hansen, Listrupvej 49, 4800 Nykøbing F.
Gdr. Helge Larsen, Vålse Vesterskovvej 13, 4840 Nørre Alslev.
Aftenskoleleder Birgit Holtze, Mosehavevej 1, Krårup, 4930 Maribo.
Gdr. Jørgen Larsen, Oustrupvej 2, 4863 Eskilstrup.
Gdr. Henning Christensen, Vestvej 8, Herritslev, 4880 Nysted.
Gdr. Thorkild Bonde, Havlykkevej 15, Ulslev, 4872 Idestrup.
Husmor Kirsten Spøhr, Sdr. Landevej 7, 4780 Stege.
Værkstedsleder Niels Krog Hansen, Høje Tunet 2, Meelse, 4871 Horbelev.
Pastor Jens Lose, Hesnæsvej 56, 4871 Horbelev.

40-års jubilarer (1947):

*Siddende fra venstre: Inge Petersen (Andersen), Inge Jensen (Rasmussen), Edith Due Petersen (Due), Betty Larsen (Hansen).
Stående fra venstre: Elsa Smidt (Clausen), Anni Hansen (Jørgensen), Rita Hilleke (Jensen), Lilli Michelsen (Strange Hansen), Lise Pedersen (Jørgensen), Anna Else Kock (Rasmussen), Lilli Jacobsen (Andreasen).*

40-års jubilarer (1946-47):

Siddende fra venstre: Helmer Madsen, Erik Strange, Hans Nielsen, Thorkild Bonde, Knud Hansen.

Stående fra venstre: Erik Christensen, Gunnar Petersen, Aksel Andersen, Poul Mikkelsen, Poul Erik Jørgensen, Karl Chr. Eberhardt.

25-års jubilarer (1962):

*Siddende fra venstre: Anni Christensen, Jane Rasmussen (Mortensen), Kirsten Renner (Elkjær), Birgit Løsekrug (Rasmussen), Anita Palmer Hansen.
Stående fra venstre: Holm, Karen Margrethe Clausen (Christiansen), Yrsa Mortensen (Hansen), Hanne Rasmussen (Ottesen), Bente Pedersen (Mortensen), Kirsten Holm, Hanne Lorentsen (Lejre).*

25-års jubilarer (1961-62):

*Siddende fra venstre: Gert Petersen, Jens Jørgen Arildsen, Karl Vestergård Nielsen, Helge Jørgensen, Poul Petersen, Jørn Jørgensen, Kirsten Holm.
Stående fra venstre: Jørgen Eggert Clausen, Per Nielsen, Hartvig Sværke, Torben Hornhaver, Teddy Petersen, Karl Kappelgård, Kurt Rasmussen, Jørgen Petersen, Benny Christiansen, Niels Rasmussen, Erik Rasmussen, Torben Påske, Jørgen Sylow, Tom Olsen, Søren Holm, Erik Bom, Holm.*

Nyt fra gamle elever

Igen i år har vi prøvet at kontakte dem, der var elever for 10 år siden. Desværre er der en del, vi ikke har fundet, og også en del, der ikke har fulgt opfordringen til at fortælle lidt om de 10 år, der er gået. Men en tak til dem, vi har hørt fra.

»Da jeg var færdig med skolen, begyndte jeg på en landbrugsuddannelse (det grønne bevis). I forbindelse med det obligatoriske praktiske ar-

bejde har jeg arbejdet i Canada et halvt år og et halvt år på Island. Desuden har jeg aftjent min værnepligt på Flyvestation Sigerslev.

Efter at have fået det grønne bevis har jeg været på skole i Århus i 18 mdr. som regnskabstekniker. Det er en uddannelse som regnskabsmedarbejder på landbrugets økonomikontorer.

Jeg blev færdig som regnskabs-
tekniker marts 1987 og har siden været ansat på Østfyns Landboforenings økonomikontor. Jeg har p.t. fået en snes landbrugsregnskaber at arbejde med, både skattemæssigt og driftsøkonomisk. Jeg arbejder også meget med budgetter og miljøansøgninger o.lign.

Jeg bor i Svendborg, hvor jeg har en lejlighed sammen med Pia, som går på sygeplejeskole. Vi regner med at blive boende her, indtil Pia er færdig i september 1989.

Dette fra Karsten Beske, Møllemarksvej 104 st., 5700 Svendborg.

»At det nu er 10 år siden, vi gik på skolen kan ind imellem virke underligt, for mange gange føles det, som var det i går.«

Sådan skriver

Marianne Frost Jensen, som nu hedder Andersen, men stadig bor i Stubbekøbing.

Hun fortsætter: »Efter jeg var færdig på Nørre Ørslev Ungdomsskole gik jeg på Handelsskolen i Nykøbing F. i 1 år. Jeg kom så i lære som købmand på Bogø. Det var lidt mod min vilje, da jeg hellere ville være noget inden for kontor. Mine ferier i læretiden brugte jeg så til at rejse udenlands, og jeg nåede også at se andre dele her i landet end lige Bogø. Da jeg var udlært i 1981, blev jeg gift med Leif. I 1984 syntes vi, at vi ville prøve noget andet, så nu er vi blevet selvstændige med et murerfirma. Da det havde kørt 2 år, ville jeg gerne have lidt andet arbejde, så nu er jeg blevet demonstratrice, og da jeg elsker at snakke med andre og få penge for det samtidig, kan jeg ikke forlange mere. Lige nu arbejder jeg 3 dage om ugen i vores lokale børnehave, og 2-3 dage kører jeg som demonstratrice.

Jeg glemte i forbifarten, at vi har to børn, Christina på 6 år og Rasmus på 2½ år.«

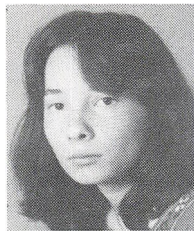
Marianne bor fra midt i december med sin familie Møllegade 40, 4850 Stubbekøbing.

Da Jette Andersen rejste fra skolen, kom hun i huset i Stubbekøbing et år. I de følgende år har Jette arbejdet forskellige steder, både på

fabrik og ved gartneri.

Nu bor Jette i Nørre Alslev, Cikorievænget 5, sammen med sin ven. I øjeblikket har Jette arbejde på et gartneri i Eskilstrup.

Hanne Sørensen hedder nu Madsen til efternavn. Hun er gift og har to piger på 6 og 3 år.

Efter opholdet her var Hanne i huset 1 år, og

derefter gik hun på handelsskole i Næstved. Herefter har hun arbejdet forskellige steder, bl.a. i køkkenet på Vordingborg Seminarium og i en forretning i Næstved, hvor der handles med brudekjoler m.v. Der arbejder Hanne stadig, når der er travlt, ellers er hun hjemmegående husmor.

Hanne har i nogle år boet i et gammelt hus ved Vordingborg, men har nu købt hus i Bårse, Fredensvej 17, 4720 Præstø.

Gitte Sørensen skriver: »Det første år efter jeg var gået ud af skolen, arbejdede jeg på en plastikfabrik, hvor der blev lavet PH lamper og diverse

skilte til forskellige virksomheder.

I 1982 blev jeg udlært som smørrebrødsjomfru, og efter endt læretid arbejdede jeg som afløser i forskellige restaurationer. Herefter arbejdede jeg hos en bager og en tid i en legetøjsforretning. I marts 1986 fik jeg en datter, som nu er 1½ år gammel.

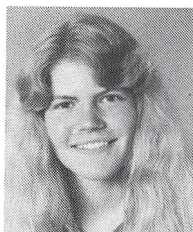
Jeg er nu begyndt at gå i skole igen – 9. og 10. kl. – og bagefter skal jeg så have noget uddannelse, men jeg ved ikke, hvad det skal være endnu.

Gitte bor stadig i Tåstrup, Parkvej 121 st.tv.

Dette fra Ruth Kristiansen: »Da jeg gik ud af skolen, kom jeg et år i huset i Vordingborg. Derefter et år som pædagogmedhjælper

i Valby. Vi flyttede til Nykøbing F. og købte hus på Gedservej 55, hvor vi har boet de sidste 7 år. Jeg har været hjemmehjælper i alle de år, men vil nu søge ind som sygehjælper i 1988. Jeg har 2 børn, en dreng på 5 år og en pige på 2½ år.«

Fra Randi Drisgård Larsen har vi modtaget et langt og spændende brev, som vi desværre må nøjes med uddrag af.

Efter en Inter-rail-tur i sommerferien arbejdede Randi som staldmand på LF Væddeløbsbane i et år. Derefter rejste hun til USA som udvekslingsstudent, hvilket hun var meget glad for.

Randi fortæller i sit brev: »Da jeg kom hjem fra USA, fik jeg arbejde på travbanen i Skive og flyttede altså til Jylland. Sommeren efter fik jeg jockey-licens, og det var i øvrigt også den sommer, jeg rejste 3 uger til USA og besøgte min »amerikanske familie«. Jeg blev for øvrigt tilbudt et meget favorabelt job i USA, men måtte opgive det, da det viste sig umuligt at få arbejdstilladelse.«

Randi fortsætter sit brev: »Jeg begyndte at arbejde som landbrugsmedhjælper, da det var lidt småt med arbejde på travbanen. Jeg var optaget på landbrugsskole, da jeg fik konstateret en kronisk sygdom i hænderne – så sluttede eventyret.

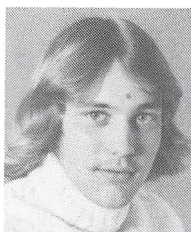
Når man som jeg bedst kan lide praktisk udendørs arbejde, var det svært at acceptere, at jeg næsten ikke kunne bruge hænderne, men det var dog endnu sværere at se mig selv som invalidepensionist, så da jeg interesserer mig for andre lande, valgte jeg at satse på et job indenfor eksporten.

I år fik jeg så højere handseksamen, og for en måned siden kom jeg hjem fra en to måneders »drømmerejse« til USA og Mexico.

Fem dage efter min hjemkomst blev jeg ansat som salgsmedarbejder i en stor møbeleksporterende virksomhed. Om aftenen læser jeg til merkonom indenfor eksport.«

Fra 1982-86 boede Randi med sin mand og stedsøn til leje, men har nu købt et gammelt hus, der ligger i dejlige omgivelser 25 km fra Skive. Der ventes familieførgelse til næste år.

Randis adresse er Skivevej 92, Lindum, 7870 Roslev.

»Ja, jeg gik jo ud i 1978, og tre dage efter kom jeg ind i et autofirma i Nykøbing som arbejdsdreng indtil september, hvorefter jeg kom i

lære som automekaniker. Jeg havde udlært i februar 1982 og blev i firmaet endnu 3 måneder, hvorefter militæret kaldte. Efter de 9 måneder havde jeg ikke noget arbejde, så jeg søgte ind som konstabel i Vordingborg. Der har jeg været siden som automekaniker på vores store værksted.

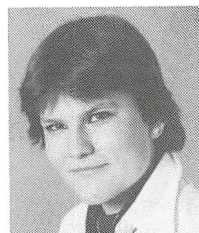
Vi bor i Nykøbing F., hvor vi købte hus i sommeren 1983. I 1986, den 16. maj, fik vi en dejlig pige, og den 26. juni blev jeg gift med min pige gennem 11 år. Samme dag blev vores datter døbt Christina. Ja, det er i store træk, hvad jeg har lavet i de 10 år, der er gået.«

Dette brev er fra Henrik Yngve Petersen, der bor Islandsvej 13.

Et udsnit af elevholdet 1977-78.

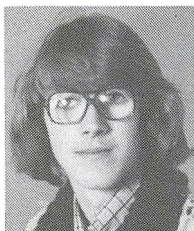
Marianne Jørgensen skriver:
»Efter endt skoleophold blev jeg et år i køkkenet. Derefter har jeg lavet lidt af hvert. Arbejdet som servitrice på

et stort Iss Center i Holte. Været ung pige i huset på Ålholm. Været på efg-levnedsmiddel basisår, men fik ingen læreplads. Jeg har også været arbejdsløs i perioder.

For tiden arbejder jeg som afløser/husassistent på Sygeklostret i Nykøbing F.

Jeg bor sammen med Henrik Hansen fra 77/78, og sammen har vi datteren Helene på 1½ år.«

Mariannes adresse er Bruntoftevej 19, Sørup, 4800 Nykøbing F.

Dette brev fra Carl Christiansen: »Efter at have gået et år på Nørre Ørslev Ungdomsskole tog jeg et år på efg-jern og metal. Derefter kom jeg

i lære som motorcykelmekaniker og var udlært i 1981. Da arbejdet som MC-mekaniker er meget sæsonpræget, har jeg været arbejdsløs en del vintre. Jeg har haft forskellige jobs ind imellem. For tiden arbejder jeg som mekaniker på et lille værksted, hvor vi laver lidt af hvert.

Jeg har ikke fået børn, er ikke blevet gift eller på anden måde straf-fet!«

Carls adresse er Stubmøllevej 16, Systofte, 4800 Nykøbing F.

Janne Jacobsen hedder nu Frantzen til efternavn og bor Grønne Allé 5, 4900 Nakskov. Janne har to drenge på 3 og 7 år. Janne er

nu ved at uddanne sig til klubpædagog for alderstrinet 13-18 år og arbejder i en ungdomsklub om aftenen. Kurset, hun går på i øjeblikket, hedder Medieprojekt, der omhandler emner som drama, teater, foto, video og formning.

»Efter at jeg forlod Nørre Ørslev Ungdomsskole, hvor jeg besluttede at gå i gang med en landbrugsuddannelse, fik jeg plads på en

gård på Bornholm. Herefter grundskole på Sydsjællands Landbrugsskole og siden værnepligt i flyvevåbnet på Stevns. Tilbage til landbruget med 1½ år på »Fredsholm« på Vestlolland, 5 måneder på en hvedefarm i Canada, 2 måneder i USA, ½ år på et kvægprojekt i Ægypten, en periode med diverse løsarbejde og ½ år på Vrå Folkehøjskole. Blev i Vendsyssel 1½ år, hvor jeg, efter højskolen, arbejdede på en gård ved Dronninglund. Tilbage på Sydsjælland et års tid på et frilandsgartneri inden jeg tog på Vejlbj Landbrugsskole, hvorfra jeg fik Det grønne Bevis i 1985.

I vinteren 1985/86 rejste jeg til

Australien og Indonesien – overvejende ferie med diverse småjobs, bl.a. en periode som kok i Sidney.

I dag læser jeg til jordbrugstekniker i Århus.

For to år siden mødte jeg Bodil, en dejlig pige fra Ribe. Vi bor i Odense, hvor hun læser matematik og idræt. Vi har ingen børn.

Dette brev er fra Morten Bjerre Nielsen, Ruggårdsvej 109, 5000 Odense C.

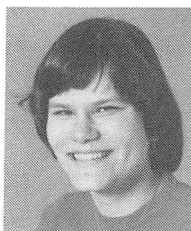

Liselotte Jacobsen har bosat sig i Jylland, nærmere betegnet Fredericia, 6. Julivej 5 st.tv.

»Jeg bor nu i Fredericia sammen med min

ven René gennem 6 år. Jeg har ikke fået børn. Jeg arbejder på dommerkontoret i kriminalretten som sekretær. Vi er i øjeblikket i færd med at købe hus.

Dette er kommet fra Liselotte.

Susanne Jørgensen har i den tid, der er gået, taget efg-basisår på Handelsskolen og bl.a. haft arbejde både på Rødbygård og Rødby Færges.

Susanne er nu gift og hedder Nelleman Petersen. Hun har tre børn, en dreng på 5 år og to piger på 3½ år og 1½ måned. Hun bor med sin familie Frihedsmindevej 17, Brarup, 4840 Nørre Alslev.

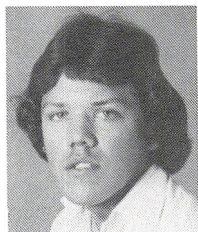
Dette brev fra Børge Albrekt- sen, Brydsbjerg- vej 3, 4871 Hor- belev.

»Efter året på Ungdomsskolen tog jeg ud og arbejdede på en

gård i et halvt års tid, og derefter kom jeg i lære i Moseby Smedie. Efter endt læretid fik jeg lov at blive.

Den 1. januar 1986 overtog jeg selv Moseby Smedie, og den driver jeg i dag sammen med Lone, som jeg skal giftes med den 10. oktober. Desuden har jeg hjælp af to svende.

Vi bor i Moseby på en nedlagt land- brugsejendom, og vi har ingen børn.

Ib Kragh, Søn- dermarksvej 16, 4622 Havdrup.

Ib skriver i sit brev: »Efter 20 dejlige måneder på Nørre Ørslev Ungdomsskole kom jeg i lære i

en herretøjsforretning i Køge, men det varede kun 3 måneder. Så fik jeg arbejde hos H. Lundbeck (medicinal) i Valby, hvor jeg stadig er.

Min værnepligt aftjente jeg hos Den kgl. Livgarde.

Jeg har boet på Christianshavn, i Hvidovre og i Vallensbæk, men har nu købt hus i Havdrup. Jeg er blevet gift og far til 2 dejlige drenge, en på 3 år og en på 3 måneder.«

»Efter Ungdoms- skolen kom jeg i lære som auto- lakerer, hvor jeg blev udlært marts 1983. Der- efter kom en pe- riode med små jobs som svend

eller som arbejdsmand forskellige steder med arbejdsløshed ind imellem.

I slutningen af 1984 tog jeg på Ryslinge Højskole, hvor jeg var i et halvt år. Efter højskolen var det igen jobs på maskinfabrik og arbejdsløs- hed.«

Sådan skriver Henning Christen- sen i sit brev. Han fortsætter: »I 1986 besluttede jeg så at flytte i kollektiv og bor nu på Maj-Gården, som ligger ved Horsens. Maj-Gården er en alter- nativ institution for unge mellem 15- 25 år. Jeg er fast mand på vores fiskekutter »Makarenko«, og jeg er i øjeblikket ved at blive lært op som skipper. Det er i store træk, hvad jeg har beskæftiget mig med de sidste 10 år. Jeg er hverken gift eller har børn. Maj-Gården ligger Silkeborgvej 306, 8700 Horsens.

Redigeret af

Karen Margrethe Pedersen

Nyt fra elevholdet 1982/83

Jens Hansen er brugsuddeler i Næstved.
Leila Foss Hansen er hjemmegående i Kettinge.
Leni Kjelgaard bor i Nørre Ørslev. Læser til lærer i Vordingborg.
Louise S. Hansen er sygehjælper på Frederiksberg.
Majbritt Hansen er assistent i direktoratet for udlændinge.
Marianne Hintze bor i Stubbekøbing. Hun er køkkenassistent.
Birgitte Jensen læser HF i Nykøbing F.
Jesper Jørgensen arbejder ved postvæsenet.
Jane Knudsen er hjemmegående mor i Nykøbing F.
Lotte Kjøppler er industrisyerske.
Karsten Larsen er møbelsælger i Vordingborg.
Kirsten Larsen bor i København.
Lea Larsen læser 1-årig HH i Nykøbing F.
Per Hovdreng er i sin fritid aktiv gymnast.
Per Østerlund studerer i Århus.
Henrik Løje er elev på Høng Landbrugsskole.
Anette Mathiesen er lægesekretær i Gentofte.
Hanne Lind Mortensen er sygehjælper i København.
Torben Nielsen er traktormekaniker i Nykøbing F.
Anette Friis Pedersen er medicinstuderende i København.
Henrik Dunk Petersen er maler i Gedser.
Christian Pommer er elev på Høng Landbrugsskole.
Jan Rasmussen er soldat i Vordingborg.
Thomas Rasmussen er arbejdsløs.
Thomas Rubæk er elev på Næsgård Landbrugsskole.
Anette Spøhr er dyrlægestuderende i København.
Anette Elkjer Sørensen er gartner.
Anne-Mette Thomsen er brugsassistent. Hun er blevet mor.
Michael Thomsen er udlært maler.
Christian Vibholm arbejder på en gård på Fyn.
Lene Wilken er blevet gift og har fået barn.
Jan Wulff er soldat i Vordingborg.
Bøje Andersen er gulvlægger i Vordingborg.
Michael Finch studerer til akademiøkonom.
Jens Chr. Brædder er landbrugsmedhjælper i Våbensted.

Nyt fra elevholdet 1983/84

Claus Andersen arbejder på en gård i Eskilstrup.
Hanne Andersen er på Industri- og Håndværkerskolen i Nykøbing F.

Mette Andersen er påklæder på Det kgl. Teater.
 Henning Bentsen er landbrugsmedhjælper på en gård i Væggerløse.
 Pernille Beske er færdiguddannet som teknisk assistent. Hun er arbejdsløs for tiden, men læser til teknonom om aftenen.
 Niels Bom er færdiguddannet på Midtfalsters Autolakereri og arbejder samme sted endnu.
 Pauline Bruun er kontorelev på Valdemarsbo Efterskole.
 Teddy Carstensen er maskinarbejderlærling på sukkerfabrikken i Sakskøbing.
 Han mangler et år.
 Lene Christensen er på Ramsø bibliotek.
 Thomas Faisst tager 2. HF på Roskilde Amtsgymnasium.
 Birgit Greve er på 3. gymnasieår på Tåstrup Gymnasium.
 Michelle Hansen tager et 4 måneders ophold på Ollerup Gymnastikhøjskole.
 Efter jul skal hun til Canada.
 Henrik Høyer er i lære som radiomekaniker i Stege.
 Bjørg Jacobsen er laborantelev, vist nok i Hvidovre.
 Ulla Jakobsen er 1. års studerende på Haslev Seminarium.
 Birgitte Jensen tager 2. HF på Nykøbing Katedralskole.
 Helle U. Jensen er på Håndarbejdsskolen i Nykøbing. Bor i Maribo.
 Henrik Jensen kom efter gymnasiet til Holland som aupair.
 Er lige kommet hjem.
 Michael P. Jensen er i lære som mekaniker i Ø. Kippinge. Har et år tilbage.
 Per Jensen er værktøjsmager på »Hardi« i Nørre Alslev.
 Søren Jensen går på 3. år på handelsskole i Hillerød.
 Charlotte Karlsson er på Ankerhus Husholdningsskole i Sorø. 1. januar 1988 starter hun i køkkenet på Saksenhøj behandlingshjem i Sakskøbing.
 Leni Kjelgaard er 2. års studerende på Vordingborg Seminarium.
 Anders Larsen er nu udlært som reserveredelsekspedient. Nu er han ved Livgarden i Høveltelejren nord for København.
 Karsten Larsen er møbelsælger i Vordingborg.
 Lena Larsen er på husholdningsskole som Køkkenlederelev i Risskov ved Århus.
 Pia Lund er 2. års studerende på Børnehaveseminariet i Nykøbing F.
 Hun bor på Kollegiet i Nykøbing F.
 Annette Mathiesen er færdig som lægesekretær på Gentofte Sygehus.
 Hun arbejder stadig der.
 Peter Michaelsen blev færdig på gymnasiet i sommer. Ellers er han ligeglad med, hvad jeg skriver, siger han.
 Frode Nagelhus bor på kollegium i Haslev.
 Charlotte M. Nielsen er vikar for bestyreren i »Julie« (tøjforretning) i Nykøbing F. Hun tager til København til januar.
 Ib Callesen er indkaldt som soldat i Vordingborg. Indtil da har han været landbrugsmedhjælper.
 Kirsten B. Nielsen er kontorelev ved Rødby Færge (privat). Hun bor i hus på Orevej i Sakskøbing.

Lene S. Nielsen er i lære på biblioteket i Nykøbing F. Bor i hus i Ø. Toreby.
Berit Nielsson har tidligere været på et plejehjem i Tårnby. Hun passer nu børn i USA, men kommer hjem til jul.
Claus Pedersen går i 3. g på Maribo Gymnasium.
Martin Petersen er smed.
Sanne Pedersen arbejder på »Panterplast« i Vordingborg.
Torben Pedersen er i lære som landbrugsmaskinsmed i Toreby. Bor hjemme i Skelby.
Henrik Dunk Petersen er maler.
Marianne Rasmussen er i lære som gartner i Odense (Danpalm).
Det er hendes 2. år.
Morten Ringsing er landbrugsmedhjælper.
Thomas Rasmussen arbejder ved DER, hvor han kører ud med varer (video/tv).
Bor i Vestergade i København.
Helle Schuler er i lære som tøjekspedient i »Deres« i Lyngby Storcenter.
Bor i Helsingør og er færdig til sommer.
Anette Sørensen er i lære som kok på Mogenstrup Kro.
Michael Thomsen er maler i Vordingborg.
Christian Wibholm arbejder på en gård på Fyn.
Tine Zedeler tager 2. HF i Rungsted.
Lene Aalborg arbejder i Aldi i Nykøbing F.
Tine Brandt Hansen er udlært i Brugsen. Arbejder nu i PH-slagtermarked i Saksøbing.

Leni

Nyt fra elevholdet 1984/85

Anette Andersen er på Tårnby Børnehaveseminarium.
Birthe Bentsen går på sidste år HH i Nykøbing F.
Bettina Bjerre går i 3. g i Nykøbing F.
Jesper Bonde er fodermester i Vantore.
Martin Buch går på 1. år HH i Nykøbing F.
Lotte Bøggild er HF-studerende i Nykøbing F.
Ole Christiansen går på 1. år HH i Nykøbing F.
Hanne Clausen går i 3. g i Nakskov.
Heidi Forsund arbejder på Bogø Kro.
Erik Grant er kontorelev i København.
Kurt Hansen er i lære på Stege Sukkerfabrik.
Lene Rosenkilde er butiksslagter i Nykøbing F.
Morten Friis Hansen er mekaniker hos Ford i Nykøbing F.
Niels Otto Hansen tager sidste år HH i Nykøbing F.
Pia Løvendahl er på et reklamebureau i København.
Hans Henrik Hildebrand er fodermester på Møn.
Allan Holst går på 2. år HH i Svendborg.

Henrik Høyer er i lære som radiomekaniker i Stege.
Ameena Jensen er kontorelev i Hellerup.
Jens Peter Jensen er i smedelære i Stubbekøbing.
Michael Prier Jensen er i lære som mekaniker i Ø. Kippinge.
Per Jensen er værktøjsmager hos Hardi i Nørre Alslev.
Peter Rishøj Jensen er landbrugsmedhjælper på Møn.
Pia Jensen går i 2. g i Nykøbing F.
Søren Jensen tager 2. år HH i Hillerød.
Lisbeth Johansen er i lære i Danmarks Radio.
Susan Jørgensen er i England.
Charlotte Karlsson går på Ankerhus Husholdningsskole.
Jane Kastrop er på forædlingsstationen i Maribo.
Charlotte Kristoffersen er i lære på Superfos Korn i Borre.
Bo Larsen går i 2. g i Nykøbing F.
Elsebeth Larsen tager sidste år HH i Nykøbing F.
Lena Larsen går på Århus Husholdningsskole.
Linda Løntoft er på Tårnby Børnehaveseminarium.
Birthe Markersen tager HF i Vordingborg.
Anette Nielsen går på 2. år HH i Nykøbing F.
Jens Toxværd er i lære hos Mertz i Nykøbing F.
Susanne Østergård går på 1. HF i Nykøbing F.
Dorit Olsen går på levnedsmiddel i Ø. Toreby.
Gitte Schou Petersen er på LF-Familiebrug.
Lene Pedersen går på 2. HH i Nykøbing F.
Marianne Risager er i gartnerlære i Odense.
Jette Ringsing arbejder for Nykøbing F. kommunes skattevæsen.
Anders Spohr går i 2. g i Vordingborg.
Anette Sørensen er kokelev på Mogenstrup Kro.
Anders Vaupel er maskinarbejder i Orehoved.
Charlotte Toxværd er arbejdsløs.
Niels Henrik Hansen er soldat i Sjælsmark.
Rikke Boesen går på efg på Nykøbing Handelsskole.

Jesper Bonde og Susanne Østergård

Nyt fra elevholdet 1985/86

Anne Arhning går i 2. g i Nykøbing F.
Rikke Boesen går på efg handel og kontor i Nykøbing F.
Ulla Bonde går i 2. g på VUC.
Lars Brandt er smedelærling på sukkerfabrikken i Saksøbing.
Charlotte Broksø er uden beskæftigelse.
Ingelise Brædder er medhjælper på en gård på Bøtø.

Martin Buch går på 1. års HH i Nykøbing F.
Benedicte Byager går på 1. års HF på VUC.
Anne Carstensen er butikselev i Stensved.
Annelise Christensen går på 1. års HH i Nykøbing F.
Flemming Christensen er uden beskæftigelse.
Brian Due læser til edb-assistent på Handelsskolen i Nykøbing F.
Erik Grant er kontorelev i København.
Anders Hansen læser HF i Vallensbæk.
Ilse Bruun Hansen er kontorelev hos Leif Niensens Værktøj i Nykøbing F.
Kim Hansen er elektrikerlærling i Nørre Alslev.
Annette Heintz går på efg levnedsmiddel i Ø. Toreby.
Dorte Henriksen går på efg handel og kontor i Nykøbing F.
Jens Honoré går på 1. års HH i Hillerød.
Henrik Jensen er tømrerlærling i Slangerup.
Martin Hugaard Jensen er elev i SDS i Kalvehave.
Pia Jensen går i 2. g i Nykøbing F.
John Jørgensen er smedelærling i Nykøbing F.
Niels Henrik Jørgensen er elektrikerlærling i Rødby.
Jane Kastrup arbejder på forsøgsstationen »Maribo« i Holeby.
Carsten Kragh er slagterlærling i Køge.
Martin Kristiansen er ekspedient hos A. Melgaard i Nykøbing F.
Bo Larsen går i 2. g i Nykøbing F.
Lene Larsen arbejder i køkkenet i Nykøbing F.
Henrik Lejre går på 1. års HH på VUC.
Ulla Lund arbejder på »Elbau« i Maribo.
Palle Madsen er tømrerlærling i Damme.
Finn Skov Mortensen arbejder på en gård i Toreby.
Bent Møller er traktormekanikerlærling hos Brdr. Clausen, Toreby.
Charlotte Toxværd er uden beskæftigelse.
Heide Kruse Nielsen har heller ikke noget arbejde.
Tina Noergaard går i 1. g i Nykøbing F.
Martin Nøhr er landbrugsmedhjælper i Råbylille.
Carsten Nørlem går på 1. års HH i Nykøbing F.
Dorit Osen går på efg levnedsmiddel i Ø. Toreby.
Dorthe Pommer gør det samme.
Jan Pedersen går på 1. års HH i Nykøbing F.
Jan Erik Petersen er smedelærling i Præstø.
Trine Petersen går på den grafiske skole i Odense.
Dorte Rasmussen er revisorelev i Rødby.
Hanne Nyboe Rasmussen går på handelsskole i Nykøbing F.
Sussi Rasmussen går i 2. g i Maribo.
Anders Spohr går i 2. g på VUC.
Karen Marie Spuur går på handelsskole i Nykøbing F.
Annette Stang gør det samme.
René Stauner går på efg landtransport i Åbenrå.

Roland Sørensen er elektrikerlærling i Maribo.
Michael Rasmussen arbejder i en radioforretning i Maribo.
Anette Stentebjerg Hansen går i 1. g i Nykøbing F.
Sussi Hemmje går på handelsskole i Nykøbing F.

Bo og Sussi

Nyt fra elevholdet 1986/87

Birgitte Andersen går på handelsskole i Lyngby.
Monia Andersen er 2. års elev på skolen.
Per Andersen er lastvognsmekaniker i Dalby-Borup.
Bent Asklund er i kibbutz.
Karina Bentsen går på efg service i Nakskov.
Rikke Boesen går på handelsskole i Nykøbing F.
Pernille Christiansen er elev på skolen på 2. år.
Brian H. Frigaard er landbrugsmedhjælper i Vålse.
Ulrik H. Green er landbrugsmedhjælper i Stødstrup.
Anette Stentebjerg Hansen går på gymnasium i Nykøbing F.
Claus Elo Hansen går på efg levnedsmiddel i Kødbyen i København.
Helle B. Hansen går på efg levnedsmiddel i Ø. Toreby.
Janne Hansen går også på efg levnedsmiddel i Ø. Toreby.
Kim Hansen er i elektrikerlære i Nørre Alslev.
Dorte Henriksen går på handelsskole i Nykøbing F.
Dorthe Holm går på handelsskole i Nykøbing F.
Jette Holtze er udvekslingsstudent i USA.
Martin Hviid er i skyttelære på Valnæs.
Tina Jacobsen er klinikassistent på Panuminstituttet på Nørreport.
Hanne Lund Jensen er elev endnu et år på skolen.
Poul Mølbjerg Jeppesen går på gymnasiet i Ringkøbing.
Michael Johansen er 2. års elev på skolen.
Jens Rosenkilde Jørgensen går på Odsherred efterskole.
John Jørgensen er i smedelære hos Chr. Lauritsen i Nykøbing F.
Carsten Kragh er i slagterlære i Køge.
Anders Kristensen går på efg jern og metal i Nykøbing F.
Marianne Kruse går på Nykøbing F. gymnasium.
Brit Larsen er 2. års elev på skolen.
Hans Lybecker Larsen går på gymnasiet i Nykøbing F.
Karina Modig går på handelsskole i Nykøbing F.
Dorrit Molin går på Maribo gymnasium.
Lena Juul Nielsen tager HF i Vordingborg.
Morten Nielsen går på efg jern og metal i Hillerød.
Nanna Nielsen går på Nykøbing F. gymnasium.
Pernille Bring Nielsen går på handelsskole i Nykøbing F.

Torben Nielsen er landbrugsmedhjælper i Nysted.
Tina Noergaard går på gymnasiet i Nykøbing F.
Claus Dalsager Olsen er landbrugsmedhjælper på Fuglsang.
Dorthe Pommer Olsen går på efg levnedsmiddel i Ø. Toreby.
Kenneth Svenné Olsen går på handelsskole i Nykøbing F.
Helle Pedersen går på Maribo gymnasium.
Bettina Ter-Borch Petersen er 2 års elev på skolen.
Jan-Erik Petersen er arbejdsdreng hos smed i Præstø.
Martin W. Petersen går på efg jern og metal i Nykøbing F.
Søren Ploug er elev på skolen på 2. år.
Søren Nøhr Poulsen går på gymnasiet i Vordingborg.
Claus Rasmussen er landbrugsmedhjælper i Gundslevmagle.
Hanne Nyboe Rasmussen går på handelsskole i Nykøbing F.
Linda Rasmussen er arbejdssøgende i København.
Claus Ringsing er landbrugsmedhjælper i Ø. Ulslev.
Christina Rose går på Kastanievej efterskole.
Jan Rytz går på handelsskole i Slagelse.
Mike Schmidt er landbrugsmedhjælper på Femø.
Annette Stang går på handelsskole i Nykøbing F.
René Stauner går på efg landtransport i Åbenrå.
Bo Lyngby Sørensen går på Vordingborg gymnasium.
Ann-Brit Tambour går på handelsskole i Nykøbing F.
Per Stefaniuk går på efg jern og metal i Nykøbing F.

Hans Lybecker og Tina Noergaard

Hører du nogen kalde

Hører du nogen kalde
på store og stærke mænd,
da er det tiden at samle
alle de svage igen.

Den, der ikke tør vælge
ad hvilken vej, han vil gå,
ender som sten i den trappe,
de stærke vil træde på.

De, der vælger at kæmpe
trods vished om nederlag,
véd, at vi andre vil følge,
så svage blir stærke en dag.

Hører du nogen kalde
på store og stærke mænd,
da er det tiden at samle
de svages styrke igen.

Carl Scharnberg

Skolens elever 1987-88

Monia Foged Andersen, Lusemosevej 32, Tostenæs, 4792 Askeby
Anja Bech, Havnegade 39, 4970 Rødby Havn
Malene Beske, Lunden 24, 4990 Sakskøbing
Morten Beske, Kaløgråvej 22, 4990 Sakskøbing
Karina Overgård Boye, Johanne Koksvej 21, 4700 Næstved
Signe Bruun, Orevej 206, 4760 Vordingborg
Benjamin Berner Christensen, Klintevej 493, 4791 Borre
Pernille Christiansen, Frihedsmindevej 26, 4840 Nørre Alslev
Jens Corneliussen, Brænderisvej 11, Højet, 4873 Væggerløse
Lars Ebbe, Kettingevej 24, 4892 Kettinge
Githa Frank, Havrevej 25, 2700 Brønshøj
Sarah Haar, Oddevej 150, Købelev, 4900 Nakskov
Birgitte Hansen, Gumpehavevej 3, 4970 Rødby
Carsten Hansen, Råbylille Strandvej 13, 4780 Stege
Lene Hansen, Guldborgvej 8, Grænge Skov, 4891 Toreby
Mona Henriksen, Ved Teglskoven 12, 4891 Toreby
Jakob Holm, Grænge Skovvej 146, 4891 Toreby
Kim Holst, Askevænget 1, Espe, 5750 Ringe
Karsten Hovmand, Gl. Maribovej 16, 4970 Rødby
Morten Høyer, Storegade 58, 4780 Stege
Bent Jensen, Sakskøbingvej 71, 4880 Nysted
Birthe Langmark Jensen, Hasbjergvej 4, Kastelev, 4760 Vordingborg
Britt Mayland Jensen, Topperne 12 II tv. lejl. 21, 2620 Albertslund
Hanne Lund Jensen, Bruntoftevej 2, Sørup, 4863 Eskilstrup
Heinz Willemoes Jensen, Nebs Møllevej 62, 4100 Ringsted
Martin Brandt Jensen, Gangervej 14, Lommelev, 4840 Nørre Alslev
Michael Lütken Johansen, Vestergade 39, 4891 Toreby
Lene Vildbrad Jørgensen, Viemosegade 56, 4771 Kalvehave
Toke Katzeff, Nybyvej 11, 4863 Eskilstrup
Therese Kemp, Hestehavevej 11, Bursø, 4930 Maribo
Hanne Frimand Knudsen, Tårup Skovvej 17, 4850 Stubbekøbing
Malene Kristensen, Einarsvej 90, 2800 Lyngby

Bettina Larsen, Kernevej 23, Ørslev, 4760 Vordingborg
Brit Larsen, Blickersvej 8, 4863 Eskilstrup
Ghita Winther Lassen, Rødstensvej 8, 4780 Stege
Christina Lund, Bøgevej 10, Systofte, 4800 Nykøbing F.
Anne Dorthe Madsen, Solvang 1, 4990 Sakskøbing
Martin Melgaard, Karltoftevænget 80, 4970 Rødby
Lars Mølholm, Møllevej 19, Flintinge, 4891 Toreby
Christina Nielsen, Præstevænget 5, 4872 Idestrup
Hans Henrik Nielsen, Parkvej 16, 4863 Eskilstrup
Pia Nielsen, Hulemosevej 18, Nyråd, 4760 Vordingborg
Annette Nørlem, Idalundvej 51, Hjelm, 4990 Sakskøbing
Christina Koefoed Olsen, Brejningevej 16, 4871 Horbelev
Henning Pedersen, Stubbekøbingvej 13, 4840 Nørre Alslev
Jesper Pedersen, Ved Sjælsølund 3, 2970 Hørsholm
Bettina Ter-Borch Petersen, Østervang 24, 4930 Maribo
Søren Ploug, Lundegårdsvej 14, 4970 Rødby
Bjørn Rasmussen, Systofte Skolegade 2C, 4800 Nykøbing F.
Dian Rasmussen, Langgade 17, 4840 Nørre Alslev
Michael Skaaning, Lundegårdsvej 6, 4970 Rødby
Winnie Skafte, Klørvænget 7, Ønslev, 4863 Eskilstrup
Peter Spohr, Sdr. Landevej 7, 4780 Stege
Ronnie Sørensen, Sdr. Landevej 85, 4791 Borre
Jesper Tambour, Guldstubvej 6, Vignæs, 4862 Guldborg
Susanne Vest, Sdr. Alslev Strandvej 25, 4800 Nykøbing F.
Kenneth Grønlund Hansen, Egevej 10, 4970 Rødby

Indhold

Lise og Knud Brusgaard Nielsen: Årsskrift 1987	3
Knud Brusgaard Nielsen: Velkommen til det nye skoleår	4
Knud Brusgaard Nielsen: Efterskolen – principper og traditioner	6
Kirsten og Knud Holm Pedersen: Årets gang	12
Det er på mode at ta' på efterskole	20
Halfdan Rasmussen: At lære er at ville	23
Knud Holm Pedersen: Nørre Ørslev Ungdomsskole gennem 50 år	24
Et ægte fællesskab kræver sin køreplan – Et interview med Kirsten og Knud Holm Pedersen	28
Hakon Winther: Afskedsord til skolens forstanderpar	32
Danskhold »fællesdigter«: Efteråret kommer	34
Fra skolekredsens generalforsamling	36
Hakon Winther: Velkomst	37
Mindeord om Erik Roed Hansen og Kristine Schmidt	38
Christina Nielsen og Hanne Jensen: Fra elevmødet 1987	40
Skolens personale	43
Skolens bestyrelse	43
Jubilarer	44
Nyt fra gamle elever	48
Carl Scharnberg: Hører du nogen kalde	61
Skolens elever 1987-88	62

Årsskriftet koster i år 40,- kr.

Beløbet bedes snarest indbetalt på vedlagte girokort
– så er leveringen af næste årsskrift samtidig sikret.

